

GLASOVA Panorama

KRANJ, 9. NOVEMBRA 1963

ŠTEVILKA 44

V četrtem sto'pcu je bila sreča

Reportaža iz

na
3.
strani

Bel- gije

Mostiščarji v Preddvoru

na
6.
strani

Report- taža o tujih filmar- jih in naši konje- nici iz Požarevea

LUKA SLAPAR

LUDVIK KNIFIC

V 41. kolu SPORTNE napovedi sta Tržičana Luka Slapar in Ludvik Knific na en stavni listek s štirimi kombinacijami zadela 2 milijona.

Zmotili smo ju pri delu. Oba sta zaposlena v predilnici v Tržiču. Oba prijazna in še vesela, da sta dobila toliko denarja, sta nam odgovorila na nekaj »standardnih« vprašanj.

Najprej smo se pogovorili s tovarišem Slaparjem.

— Sem Tržičan oziroma Bistričan. Imam družino, enega sina imam pri vojakih, drugi — 17-letni pa je še doma. Sjavil sem šele trikrat, pač zato, ker v podjetju skoraj vsi stavijo. Vedno pa stavita skupaj najmanj dva. Pregovoril sem Knifica, da sva sestavila lestvico. Najprej sva dala vsak po sto dinarjev, potem pa sva dala še vsak sto. In prav zadnja četrta kolona je zadela.

Ali se zanimate za šport?

— No včasih, še pred vojno sem tudi malo brcal, potem pa nič več. Klube poznam le iz športnih poročil, pa še te bolj slabo. Lestvico sem sestavljal bolj po spominu in seveda na srečo. Posebno zadnji stolpec, ki se mi ni zdel več toliko važen.

Kdaj ste zvedeli, da imate pravilno izpolnjen stolpec?

— Že v nedeljo zvečer. Vendar so bila ljubljanska poročila drugačna kot zagrebška. Nisem bil prepričan. Čakal sem na dnevne časopise. Kaj pa, ko so bile tudi v njih številke različne. No, prišel je Polet, Eho in Sportske novice. Dvanajst pravih! Stolpec v Ljubljanskem dnevniku je bil torej tudi napačen!

Imate kakšne načrte?

— Denar sem vložil v Mestno hranilnico v Ljubljani. Počakal bom, da se pomirijo živci od razburjenja. Bolje je prej premisliti.

— DENAR BOM HITRO PORABIL — Tako je dejal drugi »srečnež«. Poročen je šele dve leti. Prav zdaj bo dobil garsonjero, ki jo bo treba opremiti. Potem pa se že naslednje leto misli vključiti v zadrugo, da bo stanovanje lahko odkupil. Torej, še bom moral pridno delati, če bom hotel, da se mi uresničijo želje.

Tudi njemu smo postavili vprašanje o športu. Saj se vendar pogovarjamo o »športni sreči«. Vi pa se gotovo ukvarjate s kakim športom?

— Ja, včasih sem brcal. Zdaj pa se le bolj zanimam za šport. Navijam za NK Maribor in Crveno zvezdo.

Kje ste oddali listek?

— V Ljubljani. Čisto slučajno. V Tržiču ga namreč nimamo kje oddati, zato nam največkrat naredi uslugo šofer, ki hodi v Kranj. Tokrat pa je šel v Ljubljano, ker mu je bilo slučajno »bolj pri roki«.

Tatjana Vozel

Planine ga niso razočarale

16. 8. 1942 se je odpravila skupina treh mladih jeseniških planincev, gornikov in plezavcev v gore iskat svobodo, ki je v takrat okupirani dolini ni bilo. Tone Tomazin, Franci Kovač in Pepi Vodšek so si izbrali skale Riglijce v Martuljku. Bili so že pod vrhom, ko se je zgodilo najhujše... Na nepretrgani vrvi je ostal iz popolnoma neznanega vzroka od naveze treh živ samo Tone Tomazin, slikar-ama-ter, ki razstavlja te dni svoja dela v počastitev 60-letnice planinstva v Gorenjesavski dolini.

O biskal sem ga in že iz uvodnih besed ugotovil, kakšna je bila moč mladih ljudi — polnih želja po uljenju v zahtevnih veščinah plezanja. Bolj kot kdaj so si želeli mladi mladinci pohiteti v svobodne gore v dobi, ko je bila dolina okupirana, gore pa so bile proste... Vojne razmere takrat niso dovoljevale vzgojnega in organiziranega alpinizma. Planinci pa so se kljub temu pojavljali kot samorastniki, polni neizmerne ljubezni do svobodnih gora, ki vlečejo in mikajo. Kot samorastniki so večkrat prezrli preteče nevarnosti. Družila jih je harmonija celotne naveze in plezalna vrva, ki pomeni med plezavci življensko žilo.

Tone Tomazin, ki je gledal pred 20 leti v martuljski steni smrti v obraz in je počastil 60-letnico gorenjskega planinstva s svojo razstavo, je pripovedoval takole:

Lepega nedeljskega jutra smo se odpravili trije mladi samorastniki v skale Riglijce v Martuljku. Ne preveč znana, toda večkrat preplezana stena je bila

mikavna tudi za našo mlado navezo. Vse do vrha je bila plezanje v redu in je potekalo sorazmerno hitro. Komaj zaznavna převesa pa je onemogočila, da bi dosegli cilj. Dogodilo se je kot blisk v noči. Na nepretrgani vrvi sem ostal živ samo jaz. Tovariši v dolini so zaman čakali do ponedeljka opoldne. Domneva, da smo zašli ali da preživljamo noč zaradi policijske ure v zaporu, se je razblinila. Čutili so nesrečo. Slabo opremljeni in tolažeč svoje so se odpravili na reševanje. Ob vstopu v steno so našli čevlje in nahrbtnike, iz višine pa so slišali rahel klic na pomoč, ki se je lomil prek robov. Sledili so znakom življenja in prispeli na kraj nesreče ob 8. uri zvečer. Medtem ko sta bila Kovač in Vodšek ob meni mrtva, sem bil jaz dolgih in nepozabnih 31 ur pri polni zavesti. Kljub nemogoči lastni rešitvi je ob mrtvih tovariših v meni še lebdela misel na življenje in na nadaljevanje začetega planinstva...

Mrtveci niso potrebovali nege, zato jo je toliko bolj potreboval ranjenec. Reševanje je trajalo dva dni do pod stene, kjer so terjale gore še dve žrtvi. To pot reševalca Marina Marna — Marjona in Franca Talerja. Oba je surova snežna gmota v svojem objemu spreminila v gmoto mesa. Reševalci so opravili svojo nepisano dolžnost. Zahteve planin, ki so lepe, mikavne in najlepše, so bile tokrat krute, saj so zahtevale ob reševanju ponesrečencev iz mračnih previsov martuljskih sten dve novi žrtvi. Tomazina, ki je ostal živ planine niso razočarale. Ostal jim je zvest.

Polde Ulaga

Sajgonski prevrat

V JUŽNEM VIETNAMU je vojska prejšnji teden vrgla z oblasti osovraženega diktatorja Din Diema. Udar ni bil prvi. Že pred letom so južnovietnamska vojna letala napadla diktatorjev двореc in ga delno tudi porušila. Toda diktator je bil takrat v tistem delu palače, ki je ostal nepoškodovan. Ob zadnjem udaru pa južnovietnamski diktator ni imel sreče. Ko se je znašel v škripcih, je v neki bližnji cerkvi — skupaj s svojim bratom — napravil samomor. Tako je iz orkestrā svetovnih samozancev odšel še en nasilnež z neplačanimi računi.

Zgodovina neredov

Južni Vietnam je država, ki je nastala s kršenjem mednarodnih pogodb, predvsem ženevske pogodbe o Vietnamu. V začetku marca 1956. leta je sajgonska vlada razpisala volitve za ustavodajno skupščino. Ta skupščina bi morala dokončno potrditi in uzakoniti nastanek nove južnovietnamske države. Hkrati je to pomenilo sprijazniti se z obstojem dveh držav v Vietnamu: severne in južne. Razpis volitev je bila očitna kršitev ženevskega sporazuma, ki je določal, da se za severni in južni Vietnam izvoli skupna ustavodajna skupščina, ki naj bi omogočila združitev severa in juga.

Volitve niso potekale brez podkupovanja in prevar. Že takrat je vladna stranka svoje nasprotnike onemogočila na krut način. Politični ubohi niso bili redki. Izvoljeni poslanci pa so bili Din Diemu poslušni in zvesti. Sprejeli so ustavo, ki je pod plaščem zakonitosti dajala diktatorju

neomejeno oblast. Din Diem je v svojih rokah osredotočil veliko moč.

Začele so se zlorabe oblasti, ki so sčasoma privedle do nasilja in torture vseh političnih nasprotnikov, ki niso trobili v diktatorjev rog.

Prve ameriške ocene iz Sajgona so bile ugodne: »Dober je, čeprav je v bistvu podoben gnilemu krompirju.«

Francozi, ki so jih Američani izrinili iz Vietnama, so imeli o njem drugačno mnenje. Francoski tisk je pisal: »Tekoče govori angleščino in razmišlja po ameriško, ognjevit katoličan, ki nosi blagoslov newyorškega nadškofa in sovraži komuniste... drugače pa je zelo poslušen.«

Veter je začel drugače pihati

Čeprav je res, da je Din Diem prišel z ameriško pomočjo na oblast, ne moremo zanikati, da se ga ameriški zaščitniki niso sčasoma naveličali. Južnovietnamski dik-

V Južnem Vietnamu so tudi ženske vojaki. Urili so jih na enak način kot fante. Prejšnja oblast med spoloma ni delala razlik. V državi so imeli tudi posebno žensko policijo

tator je ušel tudi sprva naklonjenim Američanom čez plot. Velika denarna sredstva, ki so jih iz Washingtona nakazovali za napredek te azijske dežele, so se stekala v žepu diktatorjevega sorodstva in članov vlade. V Južnem Vietnamu je nastala silna korupcija. Kar ni slo z denarjem, je diktator urejal s silo. Svojemu bratu je zaupal organizacijo posebnih oddelkov in policije. Posebni oddelki so bili zamišljeni po vzoru Hitlerjevih SS oddelkov. V njih so vključevali telesno najbolj vzdržljive in razvite fante, ki so jih izšolali v krutosti in sovraštvu.

Krutosti Diemove diktature so prišle do izraza v spopadu z budisti. Višek so pokoli dosegli 21. avgusta letos, ko so oddelki posebnih varnostnih sil vdrli z ameriškim orožjem in napolnjenimi strojnimi v neko budistično pagodo in se s puškinimi koptaji in gumijevkami spravili na menihe in nune. V

isti noči so posebni oddelki južnovietnamske policije vdrli še v 2000 drugih pagod jih sezgali, oskrnili in uničili. Na tisoče menihov in nun so takrat prijeli in spravili v taborišča. Po poročilih je bilo tisto noč ubitih čez 30 budistov.

Vojska ne ščiti več diktatorja

Ogorčenje proti krutemu nasilju zločinskega diktatorja je naletelo na podporo tu-

di v vojski. Na splošno vojska nikoli ni bila povsem na diktatorjevi strani. Že leta 1960 so nekatere padalske enote napadle diktatorjevo palačo in jo oblegale. V Sajgonu so na stran padavcev stopile tudi ljudske množice. Vstaja pa je bila po začetnem uspehu zadržana. Zadržali so jo s pomočjo Američanov. Prejšnji teden pa so bili na strani vojske tudi že Američani. Zato je diktator s takšno lahkoto padel, skoraj brez odpora.

REKLI SO ...

PAMETEN človek je zadovoljen z zmago. Samo neumnež nadaljuje, da bi ponižal poraženega.

Max Frisch
švicarski književnik

»NAJVEČ ljudi ne ve, kaj hoče, čeprav se vse življenje trudi, da bi to dosegli.«

John Priestley
angleški književnik

»CLOVEKA zrelih let spoznamo, ker se čudi, da moderno ni lepo in ker lepo ni moderno...«

André Malraux
francoski književnik

»OTROCI so vezi zakona...«

E. Gordon
ameriški književnik

»V CASU nesramne konkurence, tehnike, velikih napredkov v znanosti in industriji je en sam teden poln spletk dal Britaniji novega premiera.

H. Wilson
britanski laburist

»NAJVAZNEJSE je v življenju, da veš, kdaj moraš nehati. Upam, da bom vedel tudi v politiki.«

D. Home
britanski premier

»RAZDELJENA Nemčija je realnost, toda tudi bolezn ljudje so realnost in nihče ne pomisli, da bi se jezil na tiste, ki se zdravijo.«

L. Erhard
nemški kancler

»NAJUSPESNEJSI je tisti politik, ki dela v trenutku, misli pa desetletja ali pa stoletja.«

R. Butler
britanski zunanji minister

Filmska zvezda, ki zna misliti

CARY GRANT je odkril otok, ki mu je bil tako všeč, da ga je hotel kupiti. Otok pa je bil predrag. Premišljeval je in prišel na originalno idejo, kako priti do denarja za otok. Naročil je snemalno knjigo za film, ki naj bi se snemal na tem otoku. Tako bo filmska družba dobila otok v najem, sam pa bo igral v filmu glavno vlogo in plačo bo investiral za nakup otoka. Glavo moraš imeti in biti filmska zvezda pa se ti želje izpolnijo.

Jacqueline Kennedy je obiskala harem

NA KONCU počitnic v Evropi je Jacqueline obiskala še severnoafriško kraljevino Maroko. S posebnim dovoljenjem kralja Hassana II. je kot prva tujka, seveda v spremstvu njegove devetnajstletne žene Latife, lahko obiskala harem.

Sedaj sem čisto sam

CHARLES DE GAULLE je dobil od umrlega pesnika Jeanna Cocteaua, ko je bil še bolan, pismo s pojasnilom: »Preden umrem, bi vam rad sporočil, da vas imam rad.« Po izboljšanju bolezni mu je pesnik še enkrat poslal izraze spoštovanja in simpatije: »Nisem se mrtev, toda še vedno vas imam rad.« Ko je de Gaulle dobil sporočilo o pesnikovi smrti, je dejal: »Sedaj sem ostal čisto sam!«

Preden smo se pripeljali v Antwerpen, našo zadnjo luko na potovanju, smo mesto že dokaj dobro poznali. Iz prospektov, ki smo si jih nabrali v sosednji Holandiji, smo lahko zvedeli marsikaj zanimivega. Ze doma so nas opozorili, naj za Antwerpen porabimo najmanj dvakrat toliko časa, kakor ga mislimo za Bruselj. To je popolnoma pravilno, kajti belgijska prestolnica je v primeru s starim zanimivim Antwerpnom prav dolgočasna. Naj povem nekaj zanimivosti o mestu samem. Ime Antwerpen je mesto dobilo, če naj verjamemo arheologom in etimologom po imenu neke naselbine, ki se je raztezala »na obrežju« ali kakor pravijo Flamci »sen de werpen«. Če pa naj verjamemo legendi, potem izvira ime Antwerpen povsem od drugod. Davno sta se menda tu spopadla velikan z imenom Ornan Antigon in romanski junak Silvius Brobo. Brobo je svojega tekmeca premagal tako, da mu je odsekal roko in jo vrgel v reko Scheldo. Odtod naj bi se mestu reklo prvo »Handwerpen« in kasneje »Antwerpen« (Hand pomeni v flamščini roko, werpen pa vreči).

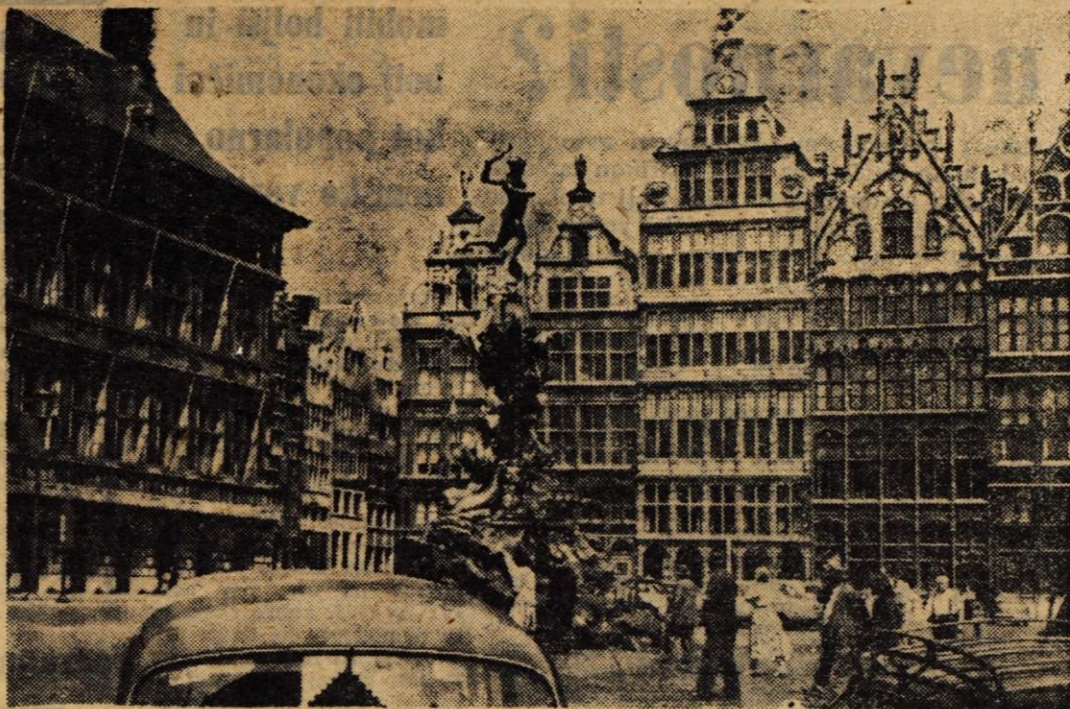
Antwerpen danes

Danes je Antwerpen mesto z več kot pol milijona prebivavci. Pokriva površino 14.000 hektarov in je najrazširjenjše mesto v Belgiji. Mesto se širi še danes, in sicer vzdolž bregov reke Schelde in se najbolj približa meji s Holandijo na razdaljo 10 kilometrov. Uradne brošure govore o Antwerpnu kot o velikem turističnem centru, biseru Belgije, živem spomeniku kulture, kar vse popolnoma drži, ne piše pa nikjer nič o tem, kar tudi prav tako drži, da je Antwerpen tudi center flamskega odpora proti fracosko govorečemu elementu Belgije in da pomeni zaradi svoje blesteče preteklosti Flamcem veliko oporo.

Pristanišče

Sedemdeset kilometrov vožnje po reki Scheldi nas je ločilo od mesta. Od Severnega morja do pristanišča se reka oži in na mestu, kjer stoji veliko moderno pristanišče je široka kakih 500 metrov. Dva predora — eden za pešce, drugi pa za motorna vozila — vežeta levi in desni breg reke. Močno razvejano pristanišče stoji na znamenem delu mesta. Naš prvi vtis ob pogledu na življenje v Antwerpnu je bil precej porazen. Tja smo se pripeljali okoli pol treh, torej ob uri, ko delavci odhajajo iz tovarn domov. Umazanosi avtobusi nemogočih oblik, grdi in stari so prevažali delavce. Promet je bil sila težaven. Veliki dvižni mostovi nad reko Scheldo, gospodarijo tu prav tako neusmiljeno, kakor so svoj čas železniške zatvornice v Ljubljani. Ladje prihajajo po reki in čakajo pod mostovi, ki so pre nizki, da bi lahko nemoteno plule pod njimi. Manjše ladje od našega »Bratstva«, ki pa tudi niso mogle pod mostom, so se razveselile našega prihoda, kajti prihod velikanke jim jamči takojšen dvig gigantskega mostu. Kolone avtomobilov na cesti so se ustavile in »Bratstvo« na čelu vse polno malih barčic je zaplulo proti srcu pristanišča. Antwerpen ima pet takih velikih dvižnih mostov, ki predstavljajo precejšnjo znamenitost in zanimivost mesta, obenem pa tudi veliko oviro v mestnem prometu dokaj živahnega mesta.

Omembe vrednih zanimivosti je v Antwerpnu na desetine, vendar sem se odločil, da vam najprej opišem za mene najlepši kraj mesta.

Grand-Place: v sredini Vodnjak Broho, levo mestna hiša in desno cehovske hiše

Belgija

Grand-Place

Sestavljajo ga: VODNJAK BRABO, CEHOVSKE DVORANE in MESTNA HISA. V sredini glavnega trga stoji VODNJAK BRABO, ki je bil postavljen leta 1887. Spomenik je delo Jefa-Lambeavka in prikazuje že prej omenjeno legendo o nastanku Antwerpena. Silvius Brobo drži v desnici odsekano dlan velikanana Ornana Antigona, iz zapestja odsekane roke pa brizga voda.

MESTNO HISO obdajajo veličastne cehovske dvorane iz 16. stoletja. Večina fasad teh stavb je bila pred kratkim restavrirana.

Mestna hiša sama je zgrajena v renesančnem slogu v letih 1561-65 pod nadzorstvom Cornelisa Floriso de Vriendta. Ima bogato dekorirane fasade z grbi mest, mejnih grofij in vojvodstev ter s kipi Marije Device, Pravice in Modrosti. Na vrhu stavbe pa stoji cesarski orol.

Poroke, poroke...

Tistega dne smo imeli priložnost opazovati vrvež na trgu Grand-Place, ko prihajajo mladi pari sklepat zakonsko zvezo v poročno sobo mestne hiše. Sicer pa ni potrebno, da so ravno mladi pari. Objokana mamica in resnobni oče sta tistega dne spremila svojo kakih 20 let staro hčerko iz mestne hiše, kjer sta jo zaupala v zakon možičku, ki jih je imel takole med 60 in 70 in je svojo mamico in očka najbrž že zdavnaj pokopal. Sicer pa je bilo vse v redu. Izsušeno starčovo telo je tičalo v elegantno krojenem fraku, z velikim belim čipkastim robcem v malem žepku na eni strani prsi. Drobní očesci

sta veselo svetili in s ponosom gledali po množici opazovavcev, ki jih tu nikdar ne manjka. Negotov korak mlade nevestice je bil prav gotovo še nerodnejši zaradi nekaj metrov dolge vlečke. Fotoaparati, vzkliki, cvetje in solze. Na Grand-Placu pa so stali avtomobili, eden poleg drugega, tako da ni bilo mogoče hoditi drugače kot oprijemaje se črnih limuzin. V skoraj vsakem je sedela bela nevesta in čakala na vrsto. Kasneje smo si v mestu ogledali takele poročne obleke. Veste, takole vam povem: pri nas bi se malokdo poročil, če bi moral nevesti kupiti tako obleko. Stane namreč od 150.000 do 200.000 dinarjev. Sicer si morda kasneje lahko iz čipkastelega blaga napravite zavese, pa vendar...

Katedrala

V srcu starega dela mesta je šest veličastnih cerkva. Flamski arhitekti, slikarji in kiparji so naredili iz teh cerkva veličastne templje umetnosti. Imena kot Rubens, Van Dyck, Tenias, Jordsens, Ieghers, Crosyer ter stalni koncerti na orglah, so pripomogli, da cerkve v tem delu mesta že zdavnaj niso več samo prostor za opravljanje službe božje, ampak so prvo zbirališče ljubiteljev umetnosti.

Največja cerkev v Belgiji je antwerpska katedrala. Je eden največjih spomenikov gotške kulture sploh. Stolp je visok 123 metrov, dolžina cerkve 117 metrov, širina 55 metrov, višina ladje pa meri 20 metrov. Morda je najimpozantnejši podatek o tej katedrali ta, ki govori, da lahko sprejme naenkrat 17.000 ljudi.

Mito Trefalt

Volkswagen v nevarnosti?

Na velikem londonskem oktobrskem avtomobilskem salonu so Angleži na velik grafikon zapisali, da so angleški avtomobili hitrejši, bolj udobni in obenem še bolj varčni kot nemški volkswagen. Propagandist tovarne Volkswagen se je oddolžil z velikimi panoji, na katerih je bilo zapisano: Zakaj so VW avtomobili priljubljeni v 136 državah po svetu? Zato, ker gredo po vsaki poti in celo tam, kjer poti sploh ni.

Vzroki za skrbi

Nemška avtomobilska industrija je v Evropi že daljše obdobje prevladovala. Letošnji obračuni avtomobilskih sejmov so slabši, zato ni čudno, da so nemški industrialci zaskrbljeni in nezadovoljni. Izvoz se vztrajno zmanjšuje, posebno še v območja svobodne trgovine (EFTA). Leta 1961 so prodali 284.388 avtomobilov, leta 1962 pa 274.821. Velika Britanija je zmanjšala uvoz za 6600 avtomobilov, Norveška za 7757, Portugalska za 2131 in Švica za 3057. Tudi Afrika, Azija in Avstrailja so

uvozile precej manj nemških avtomobilov. Le v redke države se je izvoz povečal.

Sedanja proizvodnja tovarne Volkswagen je 3500 avtomobilov tipa »1200« in 1000 avtomobilov tipa »1500« dnevno. Kljub zgornjim ugotovitvam je eksport »volkswagenov« porasel od 313 tisoč v prvem polletju lanskega leta na 349 tisoč v istem razdobju letošnjega leta. Vendar je res, da popularnost VW »1200« nekoliko pada in da se »1500« težje uveljavlja, kot so predvidevali.

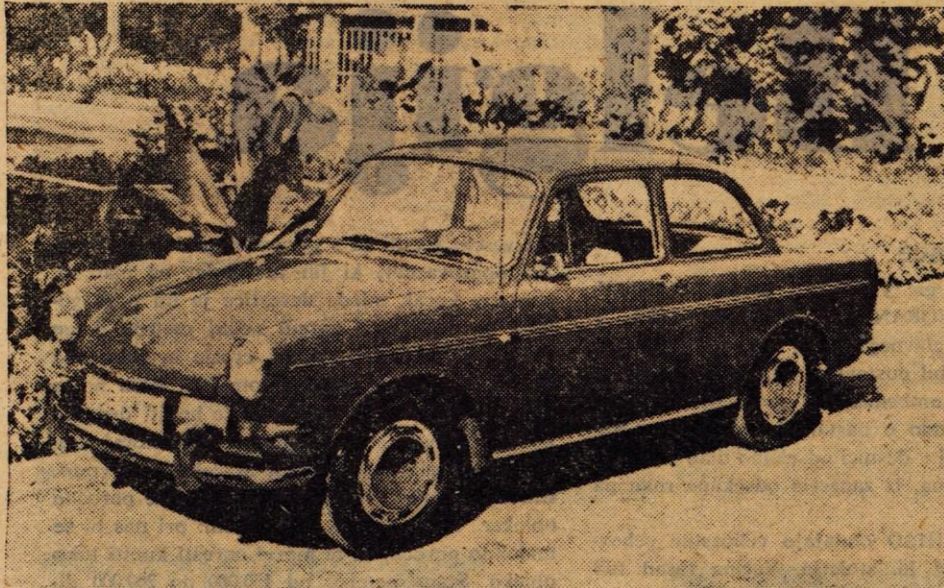
K veliki avtoriteti teh avtomobilov v veliki meri pri-

Angleži trdijo, da so njihovi avtomobili boljši in bolj ekonomični kot popularno nemško vozilo

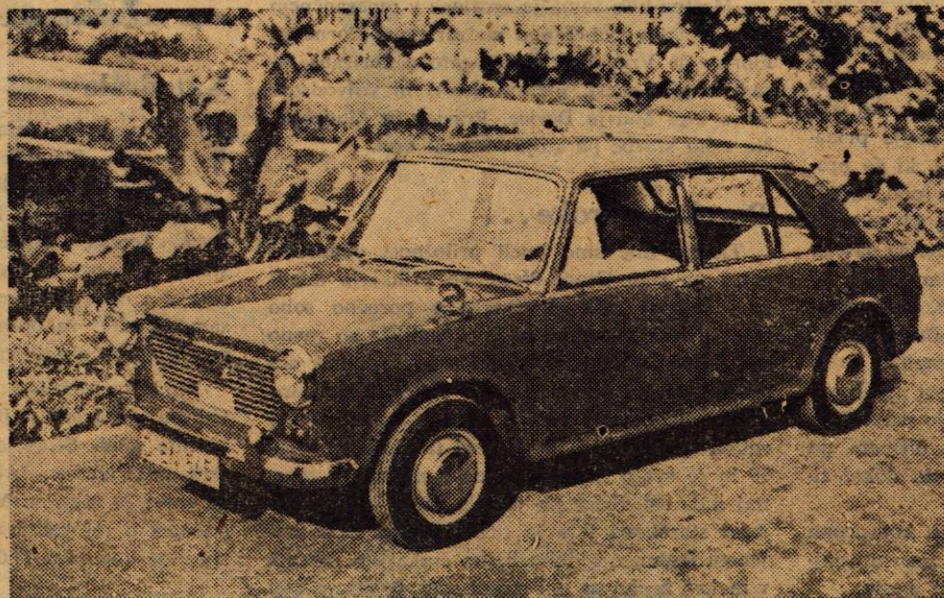
spevajo servisi, ki so prekosili vse ostale in cene njihovih storitev, ki so sorazmerno nizke. Tako so to kljub vsemu le še najcenejši (glede na vzdrževanje in popravila) avtomobili na svetu.

In angleški aduti

Najmanjši »MORIS«, ki ga primerjajo s VW »1200« doseže 140 kilometrov na uro, nov avto »VIVA« (1057 kubikov) pa so izdali pod parolo, da je prijetna novost za lene voznike. Ta avto skoraj ne zahteva nikakšnih servisnih pregledov in popravil. Zamenjavo olja je treba opraviti le na vsakih 6 do 8 tisoč kilometrov, servisno mazanje vozila pa le po 60 tisoč prevoženih kilometrih.

Angleški konkurent Austin Morris je za desetino dražji, njegova nosilnost je 830 kilogramov, porabi 7 litrov goriva na 100 kilometrov, doseže pa največ 135 kilometrov na uro

Volkswagen »1200« se je na londonski avtomobilski razstavi pojavil v takile obliki. Tri značilnosti: nosilnost 880 kilogramov, največja hitrost 125 kilometrov na uro, poraba goriva — 8,5 litrov na 100 kilometrov

ZANIMIVOSTI

Helikopterji pristajajo na tankerju

V FRANCOSKEM mestu La Ciotat so splovili nov tanker, ki je dolg 236 metrov, širok pa 32 metrov. Tanker je najmodernejše opremljen, specialna paluba pa je urejena tako, da na njej lahko pristajajo helikopterji.

Najbolj prometno letališče

AMERIKANCI trdijo, da je letališče v Chicagu najbolj prometno na svetu. Lansko leto so zabeležili 417 tisoč 380 vzletov in 13 milijonov 500 tisoč pristankov potnikov. Na letališču je 5 stez za pristajanje reaktivnih letal, izmed katerih je ena dolga 3500 metrov. Pred letališčem je parkirišče za 5 tisoč avtomobilov.

Leteči gasivec

V KALIFORNIJI so izdelali napravo, ki jo imenujejo »leteči gasivec«. To je helikopterju podoben raketni izdelek, ki naj zamenja tradicionalni gasilni avto. »Gasivec« začne delovati največ 50 sekund po alarmu, njegov delokrog pa je 10 kilometrov. Raketa prihaja na kraj požara teledirigirana. Potreben je samo pritisk na gumb in iz naprave pritečejo močni curki vode.

Načrt prihodnosti, o katerem govorijo

Plinovod prek Sredozemlja

SAHARO POZNAMO predvsem kot puščavo — nepregleden pusti del, ki ne trpi nikakršnega življenja. Toda Sahara je obenem tudi pojem za neprecenljive količine cenene in ekonomičnega vira energije — zemeljskega plina. V tem času je na tisoče milijard kubičnih metrov plina še neizkoriščeno. Količine, ki jih porabijo potrošna središča v Alžiriji, tovarne tekočega plina v Arzevu in tiste, ki jih s posebnimi ladjami prepeljejo v Veliko Britanijo, so v primeri z zalogami komajda vredne omembe. Tudi Francija uvozi letno okoli pol milijarde kubičnih metrov tega goriva.

Večje izkoriščanje tega bogastva lahko omogoči le plinovod, ki bi na enostaven način prevedel plin do velikih potrošnikov: Francije, Spanije, Švice, Italije in drugih. Za rešitev problema obstajata dva predloga. Prvi predvideva izgradnjo plinovoda po suhem, le prek Gi-

braltarske ožine bi ga bilo treba speljati pod morjem. Speljan bi bil vzdolž alžirske in maroške obale do Tangerja, kjer bi prešel Gibraltar in nadaljeval smer po Južni Spaniji. Slaba stran tega plinovoda bi bila, da bi bil za tisoč kilometrov daljši kot plinovod, ki bi direktno povezal Mostaganen s Kartagino.

400 metrov pod vodo

Zato ima več pristašev podmorski plinovod. Bil bi precej cenejši, čeprav bi bilo treba vode zgraditi celo do 400 metrov pod morsko gladino. Do sedanje izkušnje s takimi napeljavami opozarjajo na to, da je to zamisel mogoče uresničiti. Omenjeni del Evrope ima zelo malo lastnega goriva, potrebe pa se vsakih deset let podvojijo.

Največja ležišča zemeljskega plina v zahodnem delu Evrope ima Nizozemska. Njene rezerve so ocenjene na 450 milijard kubičnih metrov. S tem plinom oskrbujejo dežele Beneluxa in del Zahodne Nemčije.

Zima in mlada dekleta

belo, lepo izdelano cvetlico. Saj prav kombinacija bele s temnimi barvami je za mlada dekleta zelo priljubljena.

MNOGI MODNI kriki so namenjeni prav mladim deklicam in med letošnjimi novostmi je mnogo takih, ki so povsem oprijemljive. Kar pogledjmo!

Tople živopisane volnene dokolenke ali nogavice so kot nalašč ustvarjene za vas. Ne trdim, da bi si starejše ženske ne, smeje obleči v zimskem času toplih nogavic, le ne bomo si izbrale tako živih barv. In visoke škornje? Ze lanj so grele ženske noge, letos so pa šli ustvarjavniki mode še dlje in rekli naj škornji segajo skoraj do kolena. In res — na slikah modnih časopisov vidimo take škornje ali pa še višje. Zopet si bodo prav te visoke škornje, škornje, ki segajo višje od meč, privoščile mlajše deklice.

Graba, debela blaga za obleke so kot nalašč za suhljate ženske in takih je med nami gotovo dosti. Čeprav ne trdim, da si modne zimske obleke ali kostima iz debelega volnenega blaga ne bi smela omisliti zrele ženska, je vendarle le res, da bo morala biti pri izbiri blaga pre-

vidnejša (upoštevati mora svoje kilograme).

In obleke za bolj slavnostne priložnosti. Elegantne in moderne so še vedno temne. Ve si pa mirno lahko prišijete velik bel ovratnik ali bel plastron ali zataknete

KAKO BOMO ODSTRANILI POTNE MADEŽE

Kako gotovo imate v omari bluzo ali obleko, ki je bila prepotena in so se pojavili neprijetni madeži. Kaj bomo naredile, da jih bomo odstranile?

Namočile bomo obleko v raztopino vode in kisa (na 1 deciliter vode 1 žlica kisa) ali pa pripravile toplo milnico in prav tako na 1 l vode 1 žlica kisa. Ko zdrgnemo madeže, obleko dobro splaknemo in operemo.

NOVA PRICESKA — NOV OBRAZ

PRAVILNO izbrana pričeska lahko zakrije marsikatero obrazno napako. Zavedati se le moramo, da si izberemo tako pričesko, ki nam pristoja, ne takšno, ki je trenutno modna, čeprav seveda modi lahko tudi sledimo. Dolgemu ozkemu obrazu najbolje pristoji kratka pričeska. Lase lahko topiramo, da je pričeska bolj polna, vendar ne pretiravamo.

Na skici sta pričeski, ki utegneta mlajšemu obrazu dobro pristajati.

Recepti

Jajčna jed z zelenjavo

Cetr kilograma zelenjave (grah, cvetača, por, korenje) 3 dkg maščobe, 2 jajci, sol, poper.

Narezano zelenjavo in oluščeni grah dušimo na maščobi. Ko se zmehča, jo polijemo s posebej razžvrkljanimi jajci, solimo, popopravimo in pustimo jed na vročini, da se jajca nekoliko strdijo.

Mesna solata z jajci

20 dkg kuhane govedine ali posebne salame, 1 čebula, zelen peteršilj, 2 žlici olja, 2 žlici kisa, ščepec soli in poper, 1 žlička gorčice, 2 trdo kuhani jajci.

Govedino ali posebno salamo narežemo na tanke rezine, dodamo drobno sesekljano čebulo, zelen peteršilj, olje, kis in začimbe. Premešamo in stresemo v skledo. Solato obložimo z rezinami trdo kuhanih jajc.

Masleni kupčki

Zavri 4 dcl mleka in 4 dkg prsnega masla in zmešaj 14 dkg moke in nekaj zrn soli. Napravi kuhano testo (mešaj na vročem tako dolgo, da se testo loči od kuhalnice in kozice). Se v vroče zmešaj 3 dkg prsnega masla in 4 dkg nastrganega parmezana ali bohinskega sira. Nekoliko ohlajenemu dodaj med mešanjem 3 jajca in nekoliko popra. Nabrizgaj na pripravljeno pločevino polžaste kupčke in jih speci v srednje vroči pečici. Serviraj vroče ali garniraj z njimi kakor meso.

Gobe s slanino

Razgrej 3 žlice drobno nakočkane prekajene slanine, in ko je prosojna, vrzi vanjo žlico drobno zrezane čebule. Ko porumeni, dodaj žlico peteršilja, na rezine zrezanih, poparjenih in odcejenih gob. Potreš s soljo in pokrite praži. Večkrat premešaj. Ko so dosti pražene, prideni popra.

V zimskem času je več družabnih prireditev, zato je skrb kaj bodo oblekli, tudi večja. Obleka ima modni poudarek s številnimi gumbi v obliki kroglic. Ko se bomo naveličale tega okraska, jih odstranimo in omislino kako drugo dopolnilo (ogrnico ali dekorativno cvetlico).

Če je oprava v jedilnem kotu stara in nemoderna, jo lahko polepšamo tako, da stole oblečemo z blagom, z isto tkanino lahko oblečemo tudi svetilko

Preprosta in elegantna bluz, kakršna je na sliki, ima precej dolge manšete, poudarjene sprednje robčke in gumbe v obliki kroglic.

Slovar tujk v tekstilni industriji

MALI NASVETI

Neprijeten duh
NEPRIJETEN DUH po oljnatih barvah odstranimo iz omar in sob, če postavimo vanje posodo s soljo, ki potegne neprijetne vonjave nase.

Novo karnise
NOVE KARNISE je dobro namazati s parketnim loščilom, da ne rjave in da obročki laže drsijo.

Okna pozimi
OKNA POZIMI. Okna čistimo pozimi, ko voda zmrzuje tako, da jih zdrgnemo z volneno krpo, poveljano v suhem modrilu. Tudi zanemarjene šipe postanejo po takem čiščenju zopet čiste in svetle.

Tuji filmarji snemajo na Gorenjskem

Mostiščarji v Preddvoru

● Italijanski filmarji snemajo v Preddvoru film o Turkih ● Vsa konjenica naše države je zbrana ob jezeru ● Kmetje iz Požarevca skačejo s konj kot Indijanci ● Na italijanskega režiserja je napravil največji vtis dež.

Filmarji v škornjih

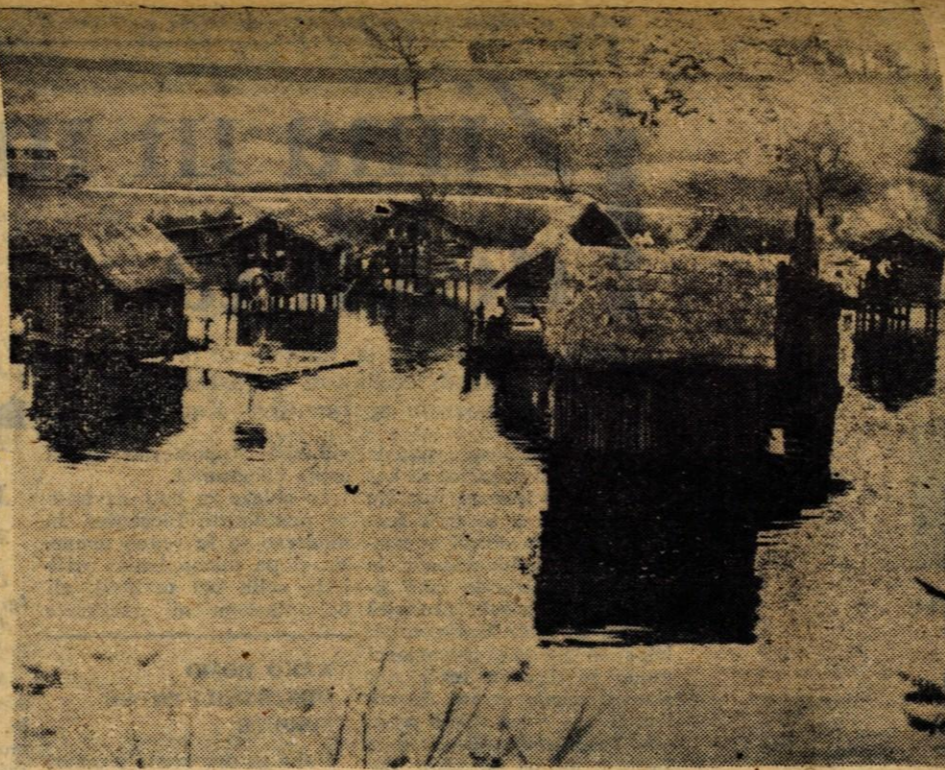
Te dni so se na Preddvorskem jezeru ustavili italijanski filmarji v visokih gumijastih škornjih, kakor da bi prišli k nam na race. Na obrežju majhnega jezera so na vodi postavili pravo naselje, ki spominja na mostiščarje. V teh kolibah, ki stojijo na visokih kolih, se dogaja zgodba njihovega filma. Gre za filmsko obdelavo snovi, ki ji v Italiji pravijo »film meča«. Zgodba je iz turških časov. Dogaja se v naših krajih, zato so italijanski filmarji posneli večino posnetkov v naših mestih in vaseh. Najbrž v Italiji ni bilo nikoli Turkov! Pri nas pa jih srečamo za poceni denar. Zmagajo katoličani. Turki so poraženi. Drugače ne more biti, ker je v Italiji na oblasti krščanska vlada.

rami). Pozneje vključijo v zgodovinski film še ljubezensko zgodbo. Turki ugrabijo zaljubljeno dekle, toda neki italijanski Serajnik jo iz ječe reši z zvijačo. V filmu nastopajo požarevski jezdec v vlogah janičarjev, dve lepi Ljubljanki, ki pereta perilo in slovenske krave. Naše vime ima zares svetovni sloves!

Požarevski jezdec

Znano je, da so Turki prihajali v naše kraje na konjih. Italijanski filmarji konjev in jezdecov niso pripeljali s seboj. Naročili so jih iz Požarevca in Zagreba. Najprej je prispela v Preddvor desetina jezdecov iz okolice Požarevca. Med njimi je bil tudi Gojko Zivotić, ki je s svojimi konji vedril v bližnjem gozdu in venomer ponavljal, da smo prišli ob nepravem času, ko ne morejo pokazati svojih vragolij na konjih.

— Mi smo z italijanskimi filmarji že stari znanci. Ko je prvič v italijanskem filmu nastopilo skoraj 200 jezdecov iz okolice Požarevca so si Italijani od zadovoljstva medli roke in vpili: »Bravissimo

Ob PREDDVORSKEM JEZERU je zraslo v kratkem času pravo filmsko mesto. Na koncu bodo te lesene hiše tudi sezgall

ragazi!» (odlično dečki!). Pozneje smo z italijanskimi filmarji posneli še dva filma »Mongoli« in »Rimska devica«. V obeh filmih je nastopilo 450 jezdecov. »Borj Kan, Uničevavec« je že naše peto filmsko delo z njimi. Denarja imajo zdaj polne žepce. Fantje se zavedajo kaj pomenijo njihove spretnosti. Padci s konj, podpludbe, zlomi in oteklina — vse to se bogato poplača.

Ko je knez Miloš pred 115 leti ustanovil v okolici Požarevca prvo konjsko zadrugo, prav gotovo ni vedel kak-

šne konje bodo v tej zadrugi vzredili. V Preddvoru je v teh dneh zbrana vsa filmska konjenica naše države. Konji, gorenjske krave in razen tega še kakšna domača lepota, prinašajo državi devize.

Razgovori v dežju

S nemanje se pravzaprav še sploh ni začelo, ko se je vtila »božja rosa«. Vse je bilo pripravljeno. Pred dežjem se je sicer že neka domača lepota zvalila po blatlu. Toda tega Italijani niso snemali.

Režiser Roberto Mavri je moral delo prekiniti. Pred dežjem je zbežal v črni avtomobil z rimsko označbo.

- Delate prvič pri nas?
- Ne v Jugoslaviji sem posnel že dva filma. Sicer pa je film, ki ga zdaj snemam moj osmi.
- Kakšna filmska zvrst vas najbolj pritegnje?
- Posnel sem dva sodobna filma, zgodovinske filme in dva grozljiva filma.
- Kaj je napravilo pri nas na vas največji vtis?
- Dež.

Ker glavne igravke to jutro še ni bilo na spregled smo se pogovarjali z ostalimi glavnimi igravci, American Vadis je imel sicer prost dan, toda zamenjala sta ga dva italijanska igravca, ki sta imela ta dan težko delo. Vincenzo Musolinija poznamo pri nas iz odličnega filma »Za dva groša upanja«. Kaj počnete tukaj v prostem času?

WALTER BRADNI je razen Američana Dean Vadisa osrednja osebnost v filmu

— V bližini je jezero in ribarim. Vincenzo Musolini je res v največjem naliivu pograbil svoj ribiški pribor in odšel na jez. Kmlu se je vrnil brez plena. Pozneje nam je povedal, da še glavna igravka trdno spi. Walter Brandi snema največ grozljive filme. Posnel jih je že celo kopico. Igral je v 30 filmih.

— Snemate prvič v Jugoslaviji?

— Ne, v vaši državi sem posnel že »Hudičevega pirata«. Zdravko Tomažej

Slepa ulica

KOPICA VPRASANJ, na katera si ves svet išče odgovorov, se pojavlja z vsakim novim dogodkom v tej daljni azijski deželi. Družina Diem je vsa leta svojega vladanja stvar zapletala, končno pa se je pred dnevi voz le odvozil. Njegovemu režimu je odzvonilo...

Mozaik različnih ver

V Vietnamu je veliko števil različnih ver in sekt. Vsak tuj vder ali preseljevanje v preteklosti, je pustilo v Vietnamcih nekaj nove vere in to so ljudje nenavadno dobro sprejeli. Najbolj zanimivo pa je, da so meje med eno in drugo vero često zelo nerazločne in človek lahko naenkrat pripada eni veri in se udeležuje obredov povsem kake druge. Nekdo je v svoji knjigi, v kateri je opisoval to stanje, zelo jasno orisal položaj teh ver: »Ko vprašate pripadnika anamitske vere, če je budist, vam bo brez pomisleka odgovoril »da«, kot bi bil budizem neka značilna poteza

njegove rase. Potem pa ga lahko vprašate, če je taoist — in on vas gotovo ne bo razumel. Ko pa mu boste rekli, če pozna vseh 12 gospodarjev neba, vam bo zopet odgovoril »da«. Niti sam ne ve, da pripada taoizmu. Obiščite ga v njegovi hiši. V glavnem prostoru stoji oltar posvečen njegovim prednikom. Če se mu približate, boste na njem opazili križ. To pomeni, da je tudi katolik.«

Veliki in Mali voz

V Vietnamu obstajata dve obliki budistične vere: Veliki voz, ki so ga Indijci prinesli prek Kitajske in se imenuje Mahayana, in Mali voz — Hinayana, ki so

Ali je budizem zrušil diktatorja v Južnem Vietnamu?

ga v 16. stoletju Vietnamci dobili direktno iz Ceylona in Kambodže. Prevladuje Mahayana, ki zavzema v vseh zakonikih mesto državne vere. Često pa se zgodi, da budistični in taoistični menihi opravljajo svoje obrede v isti pagodi.

Neki vietnamski pisatelj pravi v svojem delu: »Izpopolnjevanje samega sebe potegne človeka proč od družine, in ko je sposoben, da v svoji družini vzpostavi vzoren red, lahko dobro vodi državo.« Taka filozofija se ujema z današnjo situacijo v Južnem Vietnamu, kjer je družina Diem izgubila bitko za svoje lastno izpopolnjevanje...

Pristanek v slepi ulici

Spor, ki deli danes Vietnamce in njihovo vladajo, je v svojem bistvu mnogo globlji in resnejši kot enostaven verski spor. S svojimi krutimi dejanji proti budizem in uničenjem tempeljev ter zapiranjem v ječe, se je sajgonški režim pokazal v vsej svoji luči in s pretiranim nasprotovanjem začel v slepo ulico, od koder je bilo nemogoče najti časten izhod. To dokazujejo dogodki zadnjih dni. Zdi se, da sta Ngo Din Diem in njegova okolica pozabila na poglobitveno budistično resnico: Ko suveren zatira in tlačí svoje ljudstvo, ne zasluži več svojega položaja. Njegova osebnost ni več sveta in tudi ni zločin ubiti ga. Upor proti taki tiraniji ni samo opravičljivo dejanje, ampak je celo nujno...

TATJANA VOZEL

FRANCO PASGETTO je »deklica za vse«, nastopa kot igravec, orožar in svetovavec

VINCENZO MUSOLINI je eden izmed glavnih igravcev v italijanskem zgodovinskem filmu, ki ga snemajo v Preddvoru

KAKO SO GRADILI GORENJSKO ŽELEZNIŠKO PROGO

Prvi vlak v Kranju

V CASU, ko že težko pričakujemo elektrifikacijo gorenjske železnice, se spomnimo, kako je bilo, ko so se naši dedje borili za prvo progo.

Gorenjska brez železnice

Gospodarske in finančne razmere v prvem in drugem desetletju v drugi polovici XIX. stoletja so bile v Avstriji obupne. Brezposelnost in lakota sta gospodovali po deželi. Razkošje na dvoru, neprestana pripravljavanja na vojne, nova orožništva in nabava vojaške opreme so zahtevali ogromne vsote denarja. Niti posojila niti davčne in finančne reorganizacije niso imele uspeha. Položaj je bil vsak dan težji, nezaupanje med narodi v tako veliki monarhiji pa so razmere še poslabšale. V Avstriji so z razpisom o gradnji železnic hoteli vsaj delno zmanjšati brezposelnost. Tu di ljubljanski mestni očetje so pričeli misliti o železnici, ki bi povežala težko dostopne kraje Gorenjske z južno

in naprej do morja. Ljubljanska časopisa »Novice« in »Triglav« poročata, da je prvo dovoljenje za trasiranje gorenjske proge dobil Kamničan Prašnikar, in to 3. maja 1865. leta. Tudi kranjski deželni zbor se je zavzel za gorenjsko progo. Na seji 29. februarja 1866. leta je poslanec dr. Lovro Toman poročal o pomembnosti proge Ljubljana—Trbiž. Poudaril je, da je proga važna za vso monarhijo in za celoten evropski železniški promet. Z železnico bi se lahko bolj razvijala tu di industrija, ki bi poceni in hitro dobila surovine in iz dežele bi lahko izvažali gotove izdelke. Prav tako pa bi bila važna tudi kot obramba na zahodu. Zato bi morali gorenjsko progo vključiti v omrežje avstrijskih železnic. Za pripravljajna dela pa moki bi povežala težko dostopne kraje Gorenjske z južno

Začetek del

Dolgo so se potem še pripirali in razpravljali, 20. septembra 1869. leta pa je prevzelo delo podjetje Tomaž Brassey, Bratje Klein in Karel Schwarz. Že naslednje leto je bila z vsemi slovesnostmi odprta proga Ljubljana—Trbiž. Prvič je vlak pripeljal 14. decembra 1870. Iz Ljubljane do Trbiža je vozel pet ur in pol. Ustavil se je na dvanajstih postajah: Ljubljana, Vižmarje, Medvođe, Loka, Kranj, Podnart, Radovljica - Lesce, Jesenice, Dovje, Kranjska gora, Rateče, Bela peč in Trbiž.

Povsod so ga sprejeli z veseljem, saj so se ljudem obetali boljši časi. Vendar pa tudi ta železnica ni prinesla rešitve iz težav. Se vedno je bilo težko. V deželo pa je zdaj že laže pritekel tuj kapital, z njim tuji gospodarji in tuji jezik, saj vemo, da je bilo prav v tem času ponemčevanje najmočnejše.

Naš roman

Franziska ga je hladno pogledala s stopnic. Videla je denar, dva bankovca po deset tisoč lir. »Tole je najbrž žepnina?« je vprašala. Tako presenečeno jo je pogledal, da se je morala nasmehniti in je vzela denar. »Hvala!« je rekla. Gledala je kako je odvezal in pognal ladjo. Nista pomahala. V odsevu je bila ladja kmalu le še senca na lesketajoči se srebrni ploskvi med San Giorgiom in Piazzetto, ki je slepila Franzisko, da se je obrnila in odšla prek trga, hladnega sijočega jutranjega trga, kjer je bilo malo ljudi, tako da so še poudarjali njegovo praznino. Nepričakovano imam trideset tisoč lir. Več kot predčerašnjim popoldne v Biffiju, ko sem zapustila Herberta. Tako kot prejšnji dan zjutraj je odšla mimo pročelja San Marca, veliki trg je bil še v senci, na Piazzetti se je že polzlatila, medtem ko je bila Piazza še posuta s hladnimi modrimi sencami, videla je, kako so možje pri oknih Prokuracij razvijali modre in rdeče svilene zastave. Je v Benetkah danes kaj posebnega? In ker je sonce že sijalo na zgornji nadstropji zahodnih Prokuracij, je vselej, kadar so tamkaj odprli okno, prek trga spolzel svetel

žarek, belo in zlato znamenje v okviru zamokle modre in rdeče barve starih svilenih zastav. Trideset tisoč lir in prstan. Nenadoma je spet vse drugače. Pod stolpom z uro je zavila v hodnik Mercerie. Na glavno pošto mora, telefonirat Joachimmu. Zdaj imam spet več možnosti. Izberem lahko cenejši hotel in se za štirinajst dni posvetim iskanju, dajem oglase in povsod povprašam, morda bom kaj našla. Lahko se vrnem v Nemčijo. Ali sprejemem Patrickovo ponudbo. Morda je šlo le za njegovo muhavost, najbrž se bo kmalu premislil, če nocoj ne pride, je sklenil drugače, in če se loti te reči s Kramerjem, odpade priložnost, le tega bi manjkalo, da bi odpotovala z morivcem, če sem noseča, si ne morem privoščiti pustolovščine z morivcem. Vendar lahko ravnam, ko da ne gre za njegovo muhavost in ga odvrnem od načrta glede Kramerja in nisem noseča, tako bi bil tudi Patrick priložnost, prijetna inačica, saj imam vendar čas, lahko si privoščim potepanje. Lahko se tudi poceni, v drugem razredu, odpeljem nazaj v Milano, tam bi zanesljivo našla službo. Zdaj, ko imam spet nekaj denarja, ostaja kopica možnosti. Sele nekaj minut.

V ozkem jašku Mercerie je bilo hladno. Franziska je hodila mimo zaprtih trgovin, poleg spuščeni rolojev. Nekaj priložnosti imam in zato moram telefonirati Joachimmu. Herbertu sem nudila poslednjo možnost in ves čas, odkar sem odšla iz Biffija, sem vedela, da bom dala možnost tudi Joachimmu. Slednjic ni nikdar računal, da bi bila sposobna takšnega ravnanja. Morda ga bo sprejel drugače, kot pričakujem? Vseka-

A. A. BEG

kor moram vedeti, kako ga bo sprejel. Mar ga še ljubim? Ne, že zdavnaj ne več. Bi ostala pri njem, če bi se prav vedel, zdaj, kasneje, pri telefonu? Ne vem. Res ne vem. Moški zmoro mno-

go, če je vztrajen in sem prav vedela. Dokler sem bila v stiski, mu ne bi mogla naditi možnosti. Toda zdaj bom poslušala, kaj mi ima povedati. Zdaj nisem več potrebna pomoči in zato si lahko privoščim in ga poprosim, naj mi pomaga. Radovedna sem, kaj bo odgovoril. Tole je poskus. Veliki poskus z Joachimom. Nenadoma je obstala. S kakšno pravico preizkušam druge ljudi? Mar sem toliko boljša od Joachim, da ga smem preizkusiti? Kako npravne smo vendar ženske; vselej se nam zdi, da smo boljše kakor moški. Dolga leta sem sprejemala Joachimova pravila, zdaj pa sem ga sklenila zavreči le zato, ker se jim ne odpove in sem se jim sama odpovedala. Ne, nobenega poizkusa. Le majhen poziv, ker sem ga nekoč ljubila, ker sva skupaj živela in ker sem ženska. Ker sem ženska, pač ne morem končati, ne da bi šla do konca. Do konca vsega, kar lahko povem. Temu pravijo moški scene: v nas je nekaj, kar nas neustavljivo žene do poslednje besede.

Stopila je na dvorišče glavnega poštnega urada, v prekrito dvorišče Fondaca dei Tedeschi pogledala je blede galerije, dvorišče je bilo sivo in zapuščeno, okena pod oboki so bila zaprta. Nedelja je in ura še ni osem. Toda Franziska je našla brzojavni in telefonski urad, bil je odprt, svetilke so gorele v mračnem, starem prostoru. Naročila je pogovor, uradnik, sivolas, suhljat možič je sprejel naročilo, ko da kujeta zaroto. Rdečelaska, pa zjutraj, lepa je, sama, tudi Italijanci prihajajo večkrat same semkaj, toda njihova osamljenost ni nikdar videti tako samoumevna kot pri nekaterih tujkah.

Na pragu smrti

ZGODILO se je letos. Nedaleč od San Franciska, na kalifornijski obali se je skupina mladeničev, med katerimi je bil tudi dvanajstletni Floid Per, zabavala s podvodnim ribolovom.

Čeprav je bil najmlajši, se je Floid prvi spustil s harpuno iz čolna, v katerem se je vozil in se potopil v morje. Dolgo je bil v vodi in iskal je nekoliko večjo ribo. Toda ni imel sreče. Prav takrat, ko se je hotel dvigniti, pa je nad seboj zagledal trebušne plavuti neke pošasti, ki je bila dolga cele štiri metre.

Okamenel od strahu

Floid je okamenel od strahu. Pohitel je v smeri čolna. Toda ko je prišel na površje, je namesto

čolna zagledal pred seboj razprte čeljusti morskega psa.

To je bil prizor, pri katerem stopijo lasje pokonci. Floid, čeprav prestrašen, se je z izredno hitrostjo vrgel v stran in v poslednjem trenutku ušel ostrim zobem morskega razbojnika, ki je bil prav gotovo prepričan, da mu plen ne uide.

Toda morska zver ni odstopila od svoje žrtve. Obrnila se je in pohitela za dečkom.

Vpitje ga je rešilo

Floid se je v tem trenutku spomnil, da je nekoč nekje prebral, da je morske pse mogoče prestrašiti s krikom. In komaj mu je misel šinila v glavo, že je močno zakričal. Pes se je zares nenadoma zaustavil in izpremenil smer. Potem je napravil okrog svoje žrtve krog.

Psa so opazili tudi Floidov prijatelj v čolnu in takoj krenili v smer, kjer se je odigravala nevsakdanja borba.

Toda še preden se je čoln približal, je morski pes še enkrat planil na svoj plen. Floida je opogumil prvi krik in začel je vpiti na vse grlo.

Morski pes se je nekako čudno zaustavil prav na vsak krik. Toda do kdaj bo to trajalo. Deček je čutil, da se pošast kljub temu pripravlja na skok. Toda preden je to naredila, je zamahnil s harpuno in jo zadel prav v sredo čeljusti.

Vtem trenutku je prišel tudi čoln. Njegovi prijatelji so uničili morsko zver. A ko so iz vode potegnili dvanajstletnega tovariša, je ta takoj izgubil zavest.

To je bila zares neenakomerna borba, v kateri pa je vseeno zmagal slabši.

Pionirji osnovne šole »Prežihov Voranc« na Jesenicah zbirajo stari papir za novi Pionirski dom v Skopju

Naša pomoč skopskim pionirjem

VSI RAZIGRANI veseli in daleč proč od šole, smo letos preživljali počitnice v kolonijah, na taborjenju, s starši ob morju ali v gorah, ko nas je 26. julija tega leta pretresla vest, da se je glavno mesto socialistične republike Makedonije v zgodnjih jutranjih urah zaradi močnih potresnih sunkov zrušilo.

Našega veselja je bilo konec in vsi smo sočustvovali s prizadetimi prebivalci. Pričele so se zbiralne akcije in vsakdo je rad prispeval na pomoč. Pomoč pa se vedno prihaja od vsepovsod. Tudi druge države pomagajo graditi novo Skopje.

Kaj pa pionirji? Tudi mi nismo med zadnjimi. Na odredni konferenci smo sklenili, da priženemo 9. in 10. oktobra zbirni star papir, zanj prejeti denar pa bomo poslali za gradnjo »PIONIRSKEGA DOMA« v Skopju. Kljub slabemu vremenu so se pojavili devetega zjutraj že prvi vozički naloženi s starim časopisnim papirjem. Vsi pionirji in mladinci smo zbirali in tekmovali med četami, katera bo največ zbrala. Odlikovali so se predvsem

mlajši pionirji in ciciban prvih razredov. Kup se je iz dneva v dan večal in zbral smo štiri tone in petsto kilogramov papirja, ki smo ga prodali odpadnemu podjetju »DINOS« na Jesenicah; zanj smo prejeli 77.000 dinarjev, ki smo jih takoj poslali odboru za gradnjo »Pionirskega doma« v »Pionirskega doma« v Skopju.

S tem pa naše pomoči še nismo zaključili! Nadaljevali jo bomo pomladi in vas morda presenetili, zakaj akcija bo pod geslom: »Učila in šolske potreščine za skopske pionirje!«

Marina Gabrovšek,
4. a razr. osnovne šole »Prežihov Voranc«
na Jesenicah

Športni dan

V ZGODNJEM jesenskem jutru smo se napatili proti vzhodu Smarjetne gore. Bila nas je cela dolga vrsta. Med potjo smo veselo kramljali in veseli smo bili, ker je bilo tako lepo vreme. Končno smo po prašni cesti prišli pod Smarjetno goro.

Iz doline se je sivkasto bel meglica dvigala v višave. Sonce je veselo sijalo. Drevje od zlato rumene, rdeče pa vse do rjave barve se je zlivalo v lepo pisano preprogo. Hitro smo se razdelili v skupine po deset pionirk ali pionirjev. Tovarišica učiteljica je skupinam razdelila dva listka, prvega z vprašanji in

se nam je ustavil na čudovitih barvah jeseni. Veliko listja je že ležalo po tleh. Stopil sem na zeleno kroglico, ki je bila obdana z iglicami. Bil je pravi kostanj. Potem smo šli mimo dveh kontrol, kjer so nam podpisali listek z odgovorom. Se 300 metrov in bili smo na cilju!

Po skupinah smo odšli s tovarišico učiteljico v mesto.

Bogomir Vukičević,
5. razred osnovne šole
»France Prešeren«

drugega za odgovore. Potem so skupine v presledkih pošiljali na pot. Kmalu je prišla na vrsto tudi skupina, v kateri sem bil jaz. Tekli smo od Sempetrskega gradu. Ko smo opravili našo opazovalno nalogo, smo se obrnili proti Smarjetni gori. Pogled

Za smeh

— Poznam eno samo besedo s sedmimi črkami, ki ima v sebi petindvajset črk — reče mali Peter.

— Zares? Katera je ta beseda?

— Abeceda!

»Nekaj meče svetlobo, tam zadaj izza hriba,« reče Andrej.

Počasi se je vzdigovalo iznad griča. Bil je veliko, okroglo in rumeno. Vzpenjalo se je v

Mesec

nebo iznad drevesa. Potem se je prilepilo na nebo in vsak je lahko videl. Bil je Mesec.

»Kdo pa je postavil mesec?« vpraša David.
»So ga privlekli s kamionom?« poizveduje Mihec.

»Ne,« odgovori očka; »Ne,« odgovori tudi mama.

»Mogoče pa je prišel z avtomobilom,« si domisli Barbara.

»Morda pa je skočil iz luknje v zemlji,« nadaljuje Andrej.

»Ne,« reče mama; »Ne,« reče tudi očka. »On je vedno na nebu.«

»Pa ne more oditi?« vpraša Mihec.

»Ne,« odgovori očka. »Ostati mora na nebu.«

»Toda jaz ga ne morem vedno videti,« reče Peter.

Potem jim je očka povedal: »Mesec potuje okoli Zemlje, a vam se le dozdeva, da je gori na nebu. Kadar pride nad naš kraj, potem ga lahko vidimo. Vsi ljudje, v vseh krajih na svetu, lahko vidijo ta Mesec, kadar pridejo na vrsto.«

Bila je noč. Sonce je zašlo in nebo je prebil mrak. Otroci so v hiši povečerjali. Igrali so se, potem okopali, oblekli pižame in odšli v posteljo. Potem reče očka:

»Toda najprej poglejte skozi veliko okno, kaj se dviga iznad hriba?«

»Tudi jaz bi rada videla,« reče mama.

Očka, mamica in otroci so šli k velikemu oknu, da bi pogledali.

»Ničesar ne morem videti,« reče Andrej.

»Počakajte,« pravi mama.

Čakali so poleg velikega okna in opazovali temno nebo nad vrhom hriba.

»Sedaj nekaj vidim,« pravi Mihec.

»Vidim nekaj svetlega,« reče Peter.

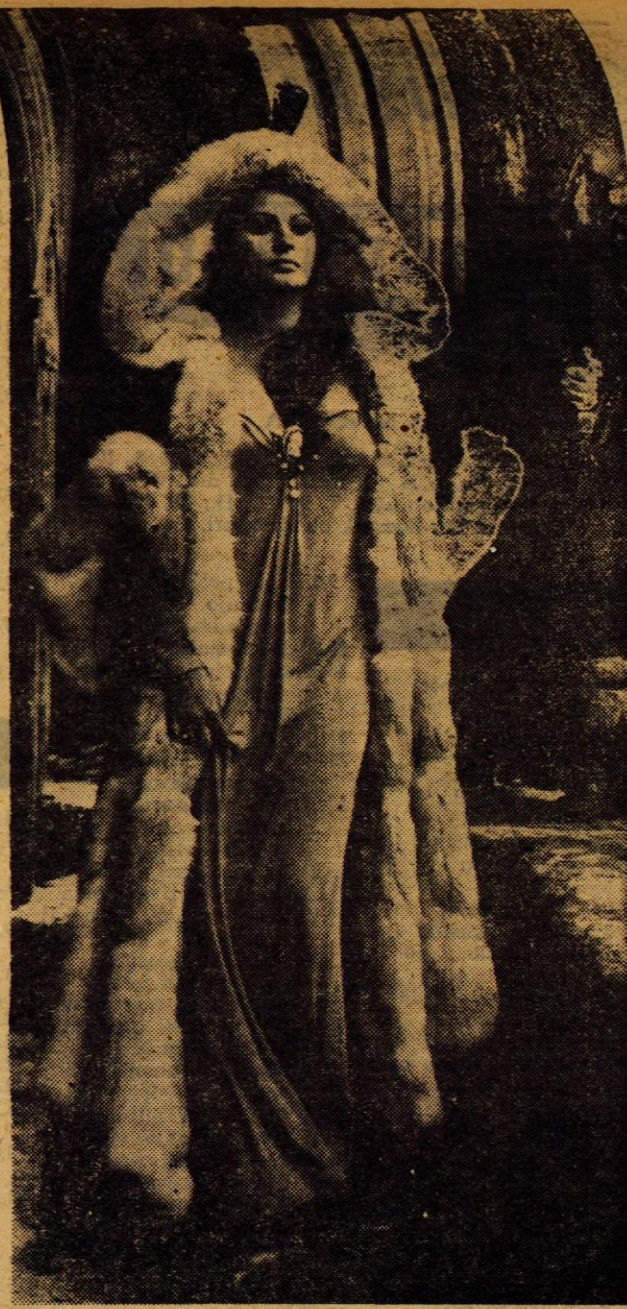
Vsi so gledali. Bilo je res nekaj svetlega. V začetku je bilo slabo, a potem je postalo vse močnejše, dokler se ni popolnoma razsvetlilo temno temno nebo.

»ZAKONSKI VRTILJAK« ameriškega režiserja Walterja Langa je uspela komedija po tudi pri nas znanem odrskem delu o prikupni Svedinji, ki bi na vsak način rada imela (lepega in pametnega) otroka z že poročenim profesorjem. Igrajo James Mason, Susan Hayward in Julie Newman.

»ZADNJA ZIMA« režiserja Edwina Tiemrotha je film iz danskega odporiškega gibanja, o zadnji zimi druge svetovne vojne, kot jo doživlja neka danska vas.

»PREPOVEDANE STRASTI« je po romanu in scenariju Evana Hunterja (Džungla v razredu) zrežiral ameriški režiser Richard Quine. V zgodbi o prepovedani ljubezni, ki jo poročena ljubimca sama končata, sta zaigrala Kim Novak in Kirk Douglas.

Sophia Loren si je kot Lucilla, hči cesarja Marka Avgustina, v filmu »Padec rimskega imperija«, nadela tudi tole razkošno oblačilo in se v njem uvrstila v slavno zbirko voščenih lutk Mme. Tussaudove

ČE NITI filmski producenti, režiserji, igralci in drugi »ustvarjavci« ne jemljejo filma vedno resno (o tem priča kar velik procent filmov, ki jih gledamo!) — ni nobenega razloga, da bi si tudi mi enkrat ne privoščili nekaj šal na ta račun. Izbrali smo torej kratek sestavek Harryja Goldena, nekaj manj resnih zanimivosti iz filmskega sveta in nekaj izjav slavnih osebnosti filmskega platna.

Harry Golden: Amerika in ženske prsi

(HARRY GOLDEN) je ameriški Žid, ki v svojem nenavadnem mesečnem časopisu »The Carolina Israelite« piše o vsem, kar ga v Ameriki in pri človeku sploh boče v oči — tudi o filmu in njegovih ljudeh — in to na svojstven in svež način, predvsem po nekonformistično. Razen tega pa njegove misli ponavadi ne veljajo samo za Američane...

Amerika je vsa nora na ženske prsi.

Sediš v kinu, in ko se junakinja rahlo nagne naprej, vsa dvorana vzdihne — ah, oh, eh — isti glasovi, kot sem jih bil vajen slišati od brdatih možakov, ko so sedeli na vrhnjih klopeh v turški kopeli. Ah, oh, eh! Ko sem bil jaz pobič, so bile v modi noge — ne prsi. Mladi razboriteži so postajali po vetrnih vogalih, da bi ujeli pogled na krilo, ki ga je veter nenadoma dvignil nad gležnje. In kaže, da so bili tudi glasovi drugačni. Namesto »ah, oh, eh,« ki so zdaj v rabi za prsi, so se fantje na ves glas smejali — »ha, ha, ha,« ko si je dekle na vse kripnje prizadevalo, da bi obdržalo krilo pri tleh. Morda ima razlika v glasovih tudi kakšen pomen, zakaj brez dvoma je vsa ta zadeva psihološka. V časih miru in spokojnega življenja so važne noge, v časih velike napetosti in negotovosti pa nagon; iskati zavetje in uteho pri »materici« verjetno igra pomembno vlogo pri tem današnjem izrednem zanimanju za žensko oprsje...

Smeh ni greh

Film z neresne strani

Ah, oh, ah — za malo Francozinjo France Anglade!

Klič M za moralo

AMERIKA je dežela najbolj nenavadnih nasprotij in pravijo, da se nobeni vesti od tam ne smemo čuditi. Pa vendar... Neka družba že več let vodi telefonski servis, ki bi mu lahko rekli »Klič za svetnika«: zavrtiš njihovo številko in slišiš zaželeni citat iz biblije, za nameček pa še reklamo za pogrebni zavod. Zdaj je ista družba odprla nov servis — »Klič za filme«: zavrtiš njihovo številko in zveš, kateri filmi so trenutno na sporedu in kako jih je poseben odbor duhovnikov ocenil glede na njihovo moralno primernost — za nameček pa še reklamo za hranilniško družbo.

Nove zvrsti in nove tehnike

NAJBRŽ še niste vedeli, da filmskih zvrsti ni kakšnih deset, ampak raje okoli petdeset in čez. To, čemur na primer pravimo navadno »kriminalka«, je v resnici vsaj peč zvrsti: detektivka, kriminalka, policijski film, gangsterski film in thriller. Imamo pa seveda tudi bolj nenavadne zvrsti — kot so elegija, legenda, romanca, himna — in celo še bolj nenavadne (in resda redke), kakor sta npr. filmska uganka in šala. Seveda se rojevajo tudi še vedno nove filmske zvrsti — ali pa bi nas vsaj nekateri radi prepričali o tem. To zadnje bo verjetno držalo tudi za film »Invazija Zombijev«, ki ga v ameriškem reklamnem tišču najavljajo kot »prvi mladinski grozljivi glasbeni film!« (menda je film v resnici grozen, toda drugače, kot obljubljata reklama).

PO CINEMASCOPI (in vseh drugih -scopih), po TODD-AO sistemu, po CINERAMI (mimogrede: ta še zdavnaj ni popolna in iz nekaterih vesti, da jo bodo zamenjali z novo »ramo«, ki se vrača s treh kamer na eno in s treh platen na eno, je sklepati, da tudi komercialno ni preveč uspela), po sovjetski KINOPANORAMI ali CIRCLORAMI s krožnim plat-

nom ter končno po najnovejši francoski SUPERHERACLORAMI (vsaj z dolžino imena je posekala vse dose-danje!) — je še vedno zanimivo prislusniti besedam znamenitega režiserja Josefa von Sternberga (Plavj angel) o širokem platnu: »Ko se je pojavilo široko platno, sem mislil, da so ga izumili zato, da bi lahko posneli lov na rce z mirujočo kamero. Največji tekmeč širokega platna je normalno platno. Veličina umetnika ni pogojena z dimenzijami platna in izdelovanje filmov samo zato, da bi napolnili veliko platno, je navaden hokus-pokus.«

Popravek: V prejšnji številki sta pomotoma odpadla podpisa pod slikama Marcela Mastroiannija (v Fellinijeve mfilmu »Osem in pol«) in priljubljene španske deklice Marisol (»Prišel je angel«).

Izjave, ki bi jih lahko razumeli tudi drugače

V PRIHODNJE bom igrala samo vloge, ki zahtevajo neprikupne igravke. — Gina Lollobrigida

V kino sem nehal hoditi pred vojno — nekako ob istem času, ko sem sam začel igrati v filmu. — Victor Mature

V vsaki ženski mora biti nekaj cipe, drugače ni ženska. — Joan Crawford

Veste, katero vlogo bi najraje igral? Heathcliffa v »Viharnem vrhu«. Toda počakati bom moral, da bom star trideset let. Zakaj? To je edina knjiga, ki sem jo prebral dvakrat. — Cliff Richard

Ne razumem, kako lahko sploh kdo živi brez lasulje. — Marla Landi, italijanska igravka

RADIJSKI

SPORED

VELJA OD 9. DO 15. NOVEMBRA

Poročila poslušajte vsak dan ob 4.05., 5.05., 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23., in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. uri. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. uri.

SOBOTA

- 8.05 Melodije za konec tedna
- 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo
- 9.25 Matic in Alenka v naši diskoteki
- 9.45 Igra ansambel Claus Wunderlich
- 10.15 Z orglicami in harmoniko v domačem tonu
- 10.35 Zborovske skladbe Leoša Janačka pojo češki zbori
- 11.00 Pozor, nimaš prednosti
- 12.05 Zabavna glasba
- 12.15 Kmetijski nasveti
- 12.25 Kvintet Avsenik s pevci
- 12.40 Frank Sinatra in zabavni orkester RTV Ljubljana
- 13.30 Glasbeni sejem
- 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Zabavna glasba
- 15.40 Naši amaterski zbori in instrumentalisti
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Gremo v kino
- 17.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Recitali slavnih pevcev
- 18.45 Novo v znanosti
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Za začetek prijetnega sobotnega večera
- 20.15 Išče mo nove talente
- 21.30 Sobotni ples
- 22.10 Oddaja za naše izseljence
- 23.05 Prijeten konec tedna

DRUGI PROGRAM

- 19.05 Iz opernega sveta
- 20.15 Majhni zabavni ansambli
- 20.45 Popevke, jazz in ples
- 21.10 Odmevi s Salzburškega festivala
- 22.38 Glasba za lahko noč

NEDELJA

- 6.00 Dobro jutro
- 6.30 Napotki za turiste
- 7.40 Pogovor s poslušavci
- 8.00 Mladinska radijska igra
- 8.40 Iz albuma pesmi za mladino

- 9.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo — I.
- 10.00 Še pomnite, tovariši...
- 10.30 Matinejski koncert simfoničnega orkestra RTV
- 11.30 Nedeljska reportaža
- 11.50 Solistični instrumenti zabavne glasbe
- 12.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo — II.
- 13.30 Za našo vas
- 13.50 Koncert pri vas doma
- 14.10 Nekaj melodij — nekaj ritmov
- 15.15 Nedeljsko glasbeno popotovanje
- 16.00 Humoreska tega tedna
- 16.20 Naš glasbeni avtomat
- 17.15 Radijska igra
- 17.54 Glasba iz znamenitih oper
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Izberite svojo melodijo
- 21.00 Ob 70-letnici smrti Iljiča Čajkovskega
- 22.10 Zaplešite z nami
- 23.05 Glasbeni intermezzo
- 23.12 Skupni program JRT

DRUGI PROGRAM

- 12.00 Nedeljski koncert ob dvanajstih
- 13.10 Slavnih pevci v priljubljenih operah
- 14.00 Zveneče kaskade
- 14.30 V Chopinovem svetu
- 15.15 Zabavni vrtiljak
- 19.05 Simfonija št. 3
- 19.29 Plesni orkester Harry James
- 19.58 Koncert za klavir in orkester
- 20.25 Koncert št. 5
- 20.54 Poloneza
- 21.00 V nedeljo zvečer
- 22.10 Soareja domače glasbe

PONEDELJEK

- 8.05 Štirje veliki solisti
- 8.35 Planinski oktet iz Maribora
- 8.55 Za mlade radovedneže
- 9.25 Sestanek z orkestrom Les Baxter
- 10.15 Iz Bravničarjeve opere »Hlapec Jernej«
- 10.35 Naš podlistek
- 10.55 Glasbeni intermezzo
- 11.00 Pozor, nimaš prednosti
- 12.05 Zabavna glasba
- 12.15 Kmetijski nasveti
- 12.25 Igrajo štirje fantje
- 12.40 Lepe melodije

- 13.30 Glasbeni sejem
- 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Zabavna glasba
- 15.45 S knjižnega trga
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Glasbena križanka
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Zabavni kaleidoskop
- 18.45 Narava in človek
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Skupni program JRT
- 22.10 Glasbeni mozaik
- 23.05 Literarni nokturmo
- 23.15 Iz ruske komorne glasbe

DRUGI PROGRAM

- 19.05 Začetni tečaj angleščine
- 19.20 Operni ansambli starega in novega sveta
- 20.10 Zvočni portret ansambla Art van Dame
- 20.45 Dvanajst majhnih preludijev
- 21.00 Za oddih in za zabavo

TOROK

- 8.05 Za ljubitelje domačih viž
- 8.30 Veliki zabavni orkester David Carroll
- 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 9.25 Operni pevci v našem studiu
- 10.15 Trikrat petnajst
- 11.00 Pozor, nimaš prednosti
- 12.05 Zabavna glasba
- 12.15 Kmetijski nasveti
- 12.25 Ansambel Jože Kreše
- 12.40 Lepe melodije
- 13.30 Orkester Praškega konservatorija
- 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo
- 14.35 Slovenske narodne iz Stajerske in Prekmurja
- 15.15 Zabavna glasba
- 15.30 V terek nasvidenje
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Koncert po željah poslušavcev
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Instrumentalni solisti zabavne glasbe
- 18.25 Plesni orkester RTV Ljubljana in njegovi solisti
- 18.45 Na mednarodnih križbojih
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Lovro Matačić dirigira zboru Slovenske filharmonije
- 20.20 Radijska igra
- 21.20 Serenadni večer
- 22.10 Zvočni mozaik
- 23.05 Glasbena medigra
- 23.15 Skupni program JRT

DRUGI PROGRAM

- 19.05 Tečaj makedonskega jezika
- 19.20 Deset minut zabavne glasbe
- 19.30 Veliki violinisti
- 19.48 Izbrali smo po vašem okusu
- 20.00 Dva baritonsaksofonista
- 20.45 Sonata v G-duru
- 20.57 Igrajo veliki zabavni orkestri
- 21.15 Skupni program JRT

SAEDA

- 8.05 Jutranji divertimento
- 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb
- 9.25 Glasba ob delu
- 10.15 Južnoameriške pesmi izvaja ansambel in solisti
- 10.45 Človek in zdravje
- 10.55 Intermezzo Maxa Regerja
- 11.00 Pozor, nimaš prednosti
- 12.05 Zabavna glasba
- 12.15 Kmetijski nasveti
- 12.25 Poskočne in okrogle
- 12.40 Lepe melodije
- 13.30 Plesni ritmi iz slovenskih dežel
- 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 14.35 Znane in priljubljene
- 15.15 Zabavna glasba
- 15.40 Dvajset minut s Komornim zborom RTV Ljubljana
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Beethoven in dva pianista
- 17.35 Iz fonoteke radia Koper
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Partizanske pesmi na slovenske ljudske motive
- 18.25 Simfonična meditacija
- 18.45 Ljudski parlament
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Tako pojo v Pragi, Moskvi in Varšavi
- 20.30 Koncert v studiu 14
- 22.10 Zabavna paleta
- 23.05 Literarni nokturmo
- 23.12 Skupni program JRT

DRUGI PROGRAM

- 19.05 Tečaj ruskega jezika
- 19.20 Glasbena pravljica za velike in male
- 19.54 Orglice, kitara in hammond orgle
- 20.05 Pierluigi iz Palestrine
- 20.45 Beg iz Saraja — Mozart

ČETATEK

- 8.05 Opera in balet
- 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo
- 9.25 Slovenski pevci
- 10.15 Igra pihalna godba Ljudske milice
- 10.30 Pet minut za novo pesmico
- 11.00 Pozor, nimaš prednosti
- 12.05 Zabavna glasba
- 12.15 Kmetijski nasveti
- 12.25 Zadovoljni Kranjci s pevci
- 12.40 Lepe melodije
- 13.30 Glasbeni sejem
- 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Zabavna glasba
- 15.40 Literarni sprehod
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Majhni zabavni ansambli
- 17.15 Turistična oddaja
- 18.10 Iz domače koncertne literature
- 18.45 Kulturna kronika
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov
- 20.45 Lahka glasba

- 21.00 Izročilo XX. stoletja
- 21.40 Plesna suita
- 22.10 Glasbena medigra
- 22.15 Skupni program JRT
- 23.05 Vokalni solist Johnny Mathias
- 23.20 Skupni program JRT

DRUGI PROGRAM

- 19.05 Tečaj srbskega jezika
- 19.20 Jakob Jož — portret iz slovenske komorne glasbe
- 19.46 Od tria ao velikega plesnega orkestra
- 20.00 Finale opere Car Saltan
- 20.45 Iz sodobne poljske glasbe
- 21.00 Melodije po pošti

PETEK

- 8.05 Slovenske narodne pesmi
- 8.35 Majhni zabavni ansambli
- 8.55 Pionirski tednik
- 9.25 Baletna suita
- 10.15 Odlomek iz I. dejanja opere »Norma«
- 10.35 Novost na knjižni polici
- 10.55 Marjan Vodopivec: Jesenska
- 11.00 Pozor, nimaš prednosti
- 12.05 Zabavna glasba
- 12.15 Kmetijski nasveti
- 12.25 Belokranjske v priredbi Tončke Maroltove
- 12.40 Lepe melodije
- 13.30 Pri domačih vokalnih ter instrumentalnih solistih
- 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo
- 14.35 Po domače...
- 15.15 Napotki za turiste
- 15.20 Zabavna glasba
- 15.45 Jezikovni pogovori
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Popoldne pri skladatelju Josefu Haydnu
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Plese jugoslovanskih narodov poje Mariborski komorni zbor
- 18.30 Pripoveduje nam Jože Privšek
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Revijska glasba
- 20.15 Tedenski zunanjepolitični pregled
- 20.30 Slovenska glasba z novih in starih posnetkov
- 21.00 Hammond orgle igra Ethel Smith
- 21.15 Oddaja o morju in pomorščakah
- 22.10 Zaplešite z nami
- 23.05 Nočni koncert z deli jugoslovanskih skladateljev

DRUGI PROGRAM

- 19.05 Nadaljevalni tečaj angleščine
- 19.20 V paviljonu zabavne glasbe
- 19.58 Eichendorfove pesmi
- 20.45 Srečanje s pianistom Page Cavanaughom
- 20.55 Nenavadne zgodbe iz znanosti in domišljije
- 21.10 Glasbena medigra
- 12.15 Listi iz glasbenega koledarja

Naklo

10. novembra nemški barvni VV film **FREDDIE POD TUJIMI ZVEZDAMI** ob 16. in 19. uri

Jesenice »RADIO«

7. do 8. novembra ameriški film **POSTNA KOCIJA**
 9. do 11. novembra francoski CS film **UZDA OKOLI VRATU**
 12. novembra nemški barvni film **POLNOČNA REVIJA**
 13. novembra jugoslovanski film **OPERACIJA TIZIAN**
 14. novembra nemški film **PARADA POPEVK 1961**

Kranj »CENTER«

9. novembra sovjetski barvni film **EVGENIJ ONJEGIN** ob 18. uri, ameriški barvni CS film **BUTTERFIELD** ob 20. uri, premiera ameriškega barvnega CS filma **PREPOVEDANE STRASTI** ob 22. uri
 10. novembra amer. barvni CS film **PREPOVEDANE STRASTI** ob 10. uri matineja, ameriški barvni VV film **FREDDIE POD TUJIMI ZVEZDAMI** ob 14. uri, ameriški film **FRA DIAVOLO** ob 16., 18. in 20. uri
 11. novembra ameriški film **BEG V VERIGAH** ob 16. in 18. uri, danski film **POSLEDNJA ZIMA** ob 20. uri
 12. novembra španski barvni film **MAMA, POSLUŠAJ MOJO PESEM** ob 16., 18. in 20. uri
 13. novembra španski barvni film **MAMA, POSLUŠAJ MOJO PESEM** ob 16., 18. in 20. uri

Kranj »STORŽIČ«

9. novembra sovjetski barvni film **NASREDINOVE SPLETKE** ob 16. uri, ameriški film **FRA DIAVOLO** ob 18. in 20. uri, premiera danskega filma **POSLEDNJA ZIMA** ob 22. uri
 10. novembra amer. barvni CS film **PREPOVEDANE STRASTI** ob 13. uri, ameriški barvni CS film **BUTTERFIELD** ob 15., 17. in 19. uri, premiera ameriškega barvnega CS filma **ZAKONSKI VRTILJAK** ob 21. uri
 11. novembra amer. barvni CS film **ZAKONSKI VRTILJAK** ob 16., 18. in 20. uri
 12. novembra amer. barvni CS film **ZAKONSKI VRTILJAK** ob 16., 18. in 20. uri
 13. novembra amer. barvni CS film **ZAKONSKI VRTILJAK** ob 16., 18. in 20. uri

Stražišče »SVOBODA«

9. novembra sovjetski barvni film **EVGENIJ ONJEGIN** ob 20. uri
 10. novembra amer. barvni CS film **PREPOVEDANE STRASTI** ob 15., 17. in 19. uri
 13. novembra danski film **POSLEDNJA ZIMA** ob 20. uri

Cerklje »KRAVEČ«

9. novembra ameriški barvni film **TONKA** ob 19.30
 10. novembra amer. barvni film **TONKA** ob 15. in 17. uri, danski film **POSLEDNJA ZIMA** ob 19. uri

Ljubno

9. novembra jugoslovanski film **VELIKA TURNEJA** ob 19.30

10. novembra poljski barvni film **KRIZARJI** ob 16. uri

Radovljica

9. novembra španski barvni film **LAŽNI ZAKON** ob 18. uri
 9. novembra angleški film **ČAS BREZ USMILJENJA** ob 20. uri
 10. novembra španski barvni film **LAŽNI ZAKON** ob 16. in 20. uri
 10. novembra angleški film **ČAS BREZ USMILJENJA** ob 18. uri
 10. novembra poljski film **SAMSON**, matineja ob 10. uri dopoldne
 12. novembra poljski film **SAMSON** ob 20. uri
 13. novembra sovjetski film **LEGENDA O NEIMENOVANEM** ob 18. in 20. uri
 14. novembra jugoslovanski film **DESANT NA DRVAR** ob 20. uri
 15. novembra sov. barvni film **PESEM O SIBIRSKI ZEMLJI** ob 20. uri

Jesenice »PLAVŽ«

7. do 8. novembra nemški barvni film **GRASČINA STRAHOV**
 9. novembra nemški barvni film **POLNOČNA REVIJA**
 10. novembra ameriški film **POSTNA KOCIJA**
 11. do 12. novembra francoski CS film **UZDA OKOLI VRATU**
 14. do 15. novembra jugoslovanski film **OPERACIJA TIZIAN**

Zirovnica

9. novembra nemški barvni film **GRASČINA STRAHOV**
 10. novembra ameriški film **APARTMAN**
 13. novembra franc. barvni CS film **UZDA OKOLI VRATU**
 15. novembra nemški barvni film **POLNOČNA REVIJA**

Dovje-Mojstrana

9. novembra ameriški film **APARTMAN**
 10. novembra nemški barvni film **GRASČINA STRAHOV**
 14. novembra franc. barvni CS film **UZDA OKOLI VRATU**

Koroška Bela

8. novembra jugoslovanski film **OPERACIJA TIZIAN**
 9. novembra ameriški film **POSTNA KOCIJA**
 10. novembra nemški barvni film **MASČEVALEC ZORRO**
 11. novembra nemški barvni film **POLNOČNA REVIJA**

Kranjska gora

8. do 9. novembra ameriški film **MASČEVALEC ZORRO**
 10. novembra jugoslovanski film **OPERACIJA TIZIAN**
 14. novembra nemški barvni film **POLNOČNA REVIJA**
 15. novembra franc. barvni CS film **UZDA OKOLI VRATU**

Kropa

9. novembra italijanski film **POSLEDNJA KOCIJA** ob 20. uri
 10. novembra indijski barvni film **MATI INDIJE** ob 15. in 19.30
 14. novembra ruski film **KRUH IN ROZE** ob 19.30

Sportne prireditve

• NOGOMET

KRANJ — V dvanaajstem kolu slovenske nogometne lige se bo kranjski Triglav jutri na osrednjem stadionu na Rupi pomeril z moštvo Ljubljane, ki je lani osvojilo naslov republiškega prvaka. Začetek derbi srečanja bo ob 14.45. Predtekma mladincev bo ob 13.15.

V predzadnjem kolu gorenske nogometne lige, ki bo na sporedu jutri, bodo igrali — Bled : Lesce ob 14.30; Tržič : Železniki ob 14.30 in Naklo : Tabor ob 10. uri. Tekme bodo na igriščih prvoimenovanih moštvo.

• ROKOMET

Jutri bo na igrišču Mladost v Stražišču zaostala tekma ženske republiške lige med domačo Mladostjo in Branikom iz Maribora. Začetek bo ob 11. uri.

V okviru predzadnjega kola gorenske lige se bodo jutri pomerili — Tržič B : Cerklje ob 9. uri, Sečur : Mladost B ob 9.30, Duplje B : Križe ob 9.30.

9. uri, Zabnica : Radovljica ob 9.30, medtem ko sta moštvi Storžiča in Savice prosili.

• NAMEZNI TENIS

LJUBLJANA — Danes in juri se bo v veliki dvorani nadaljevalo XIV. mednarodno Gospodarskega razstavišča nadaljevalo XIV. mednarodno prvenstvo Jugoslavije v namiznem tenisu. O tem, kakšne rezultate bodo dosegle posamezne reprezentance in posamezniki, bomo obširno pisali v naši ponedeljkovi številki. h

gledališče

PRESERNOVO GLEDALIŠČE V KRANJU

NEDELJA — 10. novembra ob 10. uri **URA PRAVLJIC** — četrti program. Otrokom in pionirjem bo pripovedoval znani pripovednik in književnik France Bevk

SOBOTA — 9. novembra

RTV Ljubljana
 17.00 Namiznoteniški turnir RTV Zagreb
 18.00 Poročila
 18.05 Vsak nekaj za domovino — igra za mladino RTV Ljubljana
 19.00 TV obzornik
 19.20 S kamero po svetu
 19.50 Kaj bo prihodnji teden na sporedu? JTV
 20.00 TV dnevnik RTV Beograd
 20.30 »Prepih« — druga oddaja Intervizija
 22.00 Tekmovanje v vaterpolu med SSSR in Jugoslavijo

NEDELJA — 10. novembra

RTV Zagreb
 11.00 Kmetijska oddaja RTV Ljubljana
 11.30 Novi sosedje — zgodba za otroke RTV Ljubljana
 16.15 Mednarodno prvenstvo Jugoslavije v namiznem tenisu RTV Beograd
 17.25 Nogometna tekma Sovjetska zveza : Italija RTV Ljubljana
 19.00 Poročila o športu
 19.10 Dysnejev svet JTV
 20.00 TV dnevnik
 20.45 Koncert ansambla Mojmir Sepeta

RTV Ljubljana
 20.45 »Romeo, Julija« — češki film
 22.15 Poročila

PONEDELJEK — 11. nov.

RTV Ljubljana
 10.40 Šolska ura
 15.20 Ponovitev šolske ure
 17.30 Angleščina na TV RTV Zagreb
 18.00 TV v šoli RTV Ljubljana
 18.30 Poročila
 18.35 »Peter — atomski znanstvenik« — lutkovna igra
 19.00 TV obzornik JTV
 19.30 Tedenski športni pregled
 20.00 TV dnevnik RTV Beograd
 20.30 Zlati prsti — TV igra RTV Ljubljana
 21.30 Po Jugoslaviji
 22.00 Poročila

TOREK — 12. novembra

Ni sporeda!

SREDA — 13. novembra

RTV Ljubljana
 17.30 Rusčina na TV
 18.00 Poročila
 18.05 Medvedek Miša — slikanica RTV Beograd
 18.20 »Na črko, na črko...« RTV Ljubljana
 19.00 TV obzornik in kulturna panorama JTV
 19.35 Ekspedicija JTV
 20.00 TV dnevnik RTV Ljubljana
 20.30 Propagandna oddaja RTV Beograd
 21.15 Rezerviran čas
 21.30 Poročila

ČETRTEK — 14. novembra

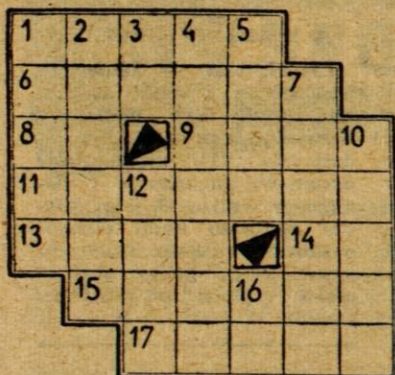
RTV Zagreb
 10.00 TV v šoli Intervizija
 16.30 »Na meji živega in mrtvega« TV Ljubljana
 17.30 Angleščina na TV RTV Zagreb
 18.00 Poročila
 18.05 Mendov spored RTV Ljubljana
 19.00 TV obzornik
 19.30 TV podlistek JTV
 20.00 TV dnevnik RTV Beograd
 20.30 Za zaprtimi vrati — predstava ateljeja 212
 22.00 Poročila

PETEK — 15. novembra

RTV Ljubljana
 17.30 Rusčina na TV
 18.00 Poročila
 18.05 Dva češka filma
 18.30 Iz novinarskih pepelnih beležnic
 19.00 TV obzornik
 19.15 Dokumentarni film
 19.30 Stiristo let klavirske glasbe JTV
 20.00 TV dnevnik RTV Zagreb
 20.30 Propagandna oddaja RTV Zagreb
 20.45 Ekran na ekranu RTV Ljubljana
 21.45 Večer v stari cukrarni
 22.15 Poročila

Križanka št. 41

Med štirimi stenami

Križanka je magična, zato velja prva številka za opis vodoravno, druga pa za navpično.

1., 1. tesno se prilagajajoča pletena obleka; 6., 2. umetniški slog; 8., 3. pritok Kame v Rusiji; 9., 12. travnik ob vodi; 11., 4. poljska pot; 13., 5. spona; 14., 16. avtomobilska oznaka Rijeke; 15., 7. obkley; 17., 10. eden od kontinentov.

Rešitev križanke št. 40

Vodoravno: 1. omemba, 7. cenzura, 9. eta, 10. lij, 11. ta, 12. raja, 13. povos, 14. slika, 16. tura, 17. SV, 19. ano, 20. tla, 21. rigoroz, 23. kalina.

HUMORESKA

Hotel je biti izvrsten zdravnik. Prvega pacienta je samo pogledal in mu takoj, kot kakšen znamenit zdravnik, povedal, da je popolnoma zdrav.

Pacient je naslednji dan — umrl...

Drugi pacient. Zmota pri prvem primeru je hotel popraviti.

— Slabi ste videti. Teško ste bolni. Nekaj dni boste morali ostati doma.

Diagnoza ni prognoza

— Toda doktor, saj nisem prišel, da bi me zdravili. Rad bi se zaposlil in potrebujem zdravniško spričevalo.

Ni imel sreče. Vedno je igral na napačno karto. Odnehati pa ni hotel. Ni in ni mogel razumeti, da diagnoza ni isto kot prognoza. Razumevati je pričel šele tisti dan, ko je nekoga bolnika poslal na kirurgijo s »prognozo«, da mu operirajo slepič. Smola! Bolnik že pet let ni imel več slepiča.

— Narava vsakega obdari z nečim, torej — če se nisem obnesel kot praktik, se bom kot teoretik.

Postal je svetovalec dnevnega časopisa »Mi, vi, oni«. Odgovarjal je na različna vprašanja bralcev in bravk.

— Doktor, že deset let me srbiio dlani. Prorokovali so mi, da

bom dobila denar, vendar denarja ni, dlani me pa še vedno srbiio. Kaj naj storim?

Dobila je odgovor. — Pojdite k dermatologu. Ne vem sicer, če boste dobili denar, gotovo pa vem, da boste dobili zdravilo proti srbenju.

— Nekaj me zbada v prsih. Kaj neki bi bilo?

— Cir, jetra ali žolč; morda pa šef, tašča ali podnajemnik.

— Ponoči spim zelo slabo. Kadar pa zaspim, imam težke sanje. Mi lahko svetujete?

— Spite podnevil

Postal je ugledna osebnost. Slu-

čaj pa je hotel, da je zopet pričel s prakso.

Bil je na nedeljski tekmi med domačim moštvom »Heroj« in gostom »Strela«. Poškodovan je bil napadavec — ljubljenec domačega moštva. Pomagal mu je in takoj postavil diagnozo, da ima poškodovan meniskus. Društvo ga je poslilo in postal je njihov »športni« zdravnik.

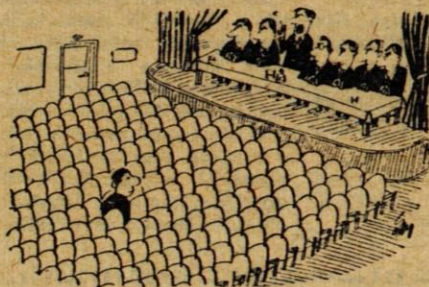
Ni bilo težko. Največkrat so bile nategnjene mišice, včasih kak meniskus ali zlom. Vedno mu je poškodovani lahko povedal, kje ga boli. Toda pri zadnji nesreči se je zataknilo. Nogometar je bil v nezavesti. Diagnoza: nategnjene mišice! Imel pa je pretres možganov.

Rotiral je. Postal je tehnični kluba.

— Hitro se skrij, moj mož je že na stopnišču!

Na sestanku

— Predlagam še tovariša Petra v delovno predsedstvo!

HOROSKOP

Velja od 9. do 16. novembra

OVEN (21. 3. — 20. 4.)

Ta teden bo potrebno malce truda, da se vzbudi simpatija pri prijateljih in znancih. Ponudi se ugodna prilika za obisk, izlet in maščevanje. Odločitev bo odvisna le od lastne presoje, toda pazi, da se prekmalu ne kesajš.

BIK (21. 4. — 20. 5.)

V razgovoru z ljudmi se izogibaj besedičenju o svojih skrbeh; s tem ne vzbudiš nobenega zanimanja, le pomilovanje. To pa zna biti usodno, ker ti pomorejo očitkarji. Za ponudbe svojcev se ne meni preveč. Zaupaj, vendar pazi komu. Previdnost — bolezen se ti obeta, v žepu namreč.

DVOJČKA (21. 5. — 20. 6.)

Položaj bo precej zanimiv, če se mu prilagodiš, spoznaš ugodno stran določenih srečanj. Pridobiš si nekaj vsestranskih izkušenj. Težave s spanjem. Srečen petek.

RAK (21. 6. — 22. 7.)

Obeta se ti reševanje nekaterih sitnih družinskih vprašanj. Za uspešno rešitev bo treba pokazati obilo dobre volje in velikodušnosti. Vprašanje znancev te malce spravi v zadrego. Ne zmeni se zanj.

LEV (23. 7. — 22. 8.)

Z ljubljenimi osebami ne razpravljaj preveč o kočljivih stvareh, zlasti ne opravljaj skupnih prijateljev, sicer povzročiš vrsto diskusij in nasprotij. Srečni četrtek.

DEVICA (23. 8. — 22. 9.)

Čustveno življenje bo zanimivo, vendar bo povzročilo precej notranjih bojov. Med vožnjo oziroma na potovanju te nekdo neprijetno preseneti. Ne zmeni se preveč za govornice in ne razpravljaj z obrekovavci.

TEHTNICA (23. 9. — 22. 10.)

Čeprav občutiš potrebo po nežnosti, ne objokuj izgubljenega prijateljstva (po svoji krivdi) preveč na glas. To je samo preizkušnja tvojega značaja. Trma te je že nekaj veljala, pa te bo še, kakor tudi zaletavost.

ŠKORPIJON (23. 10. — 22. 11.)

Srečaš starega znanca in obujaš žalostne spomine. Ne obljublaj, tako kot preskrbovanci s kurjavo, ker boš objektivno pijan, subjektivno pa suh in ozmerjan, za besede pa se še nekje zagovarjaš.

STRELEC (23. 11. — 22. 12.)

Nekdo ti nastavlja past, zato se ne odzovi še tako mikavnemu povabilu. Izmisli si izgovor, saj jih je še nekaj na zalogi, V petek zveš pomembno novico, toda ne zaleti se.

KOZOROG (23. 12. — 20. 1.)

Ne odlašaj z uresničitvijo obljube prijatelju, ki še vedno računa nate. Nekaj storiš na lastno pest in požreš nekaj neljubih očitkov, pa vest te bo pekla. Neko pismo ti precej pove in potolaži.

VODNAR (21. 1. — 19. 2.)

Nekaj ti bo očitano. Postavi se v bran in odkrij prave karte. S tem nepričakovano uspeš, solze naj te ne motijo. Moreč telefonski pogovor.

RIBI (20. 2. — 20. 3.)

Izkoristi priložnost in opravi posle, ki jih nekaj časa odlašajš, saj sedaj ne bodo terjali toliko naporov. Možnost, da povzročiš ljubosumnost pri dragi osebi. Brž izpolni obljubo in sprejmi povabilo.

Domača anekdota

V bolnišnici

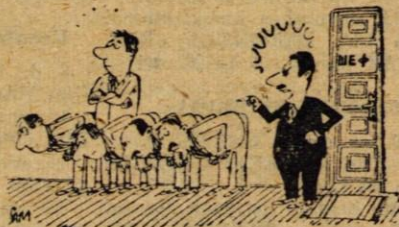
Zdaj pa veslaj

Bilo je leta 1961. Arhiv KZ Dražgoše je bilo treba prepeljati na KZ Češnjica. Vozil je s svojim avtom računovodja Ignac Frelih, v njem pa sta sedela še direktor KZ Češnjica Anton Golja in tajnica Nežka. Ko so se vračali naloženi z arhivom v dolino, je sredi poti ustavil.

Računovodja se obrne k direktorju in ga pobara: »Bi poskusil malo. Daj, primi za volan.«

Direktor pa potem pravi, da je že kdove kolikokrat delal teoretični šoferski izpit in da ima premalo prakse — in prime za volan. V tistem trenutku pa računovodja reče tajnici, bolj za šalo kot zares: »Nežka, zmoliva kesanje.«

Po nekaj metrih ravne vožnje se vozilo na prvem ovinku prekuc-

— Tovariš Jože, vaša hrbtnica ni raščena pravilno!

ne, naredi obrat in s kolesi pristane v potoku Rudnišča.

— Kaj pa zdaj? — s preplašenim glasom spravi iz sebe Golja.

— Zdaj pa veslaj, ko šofirati nisi znal! — mu odvrne Frelih. K sreči ni bil nihče poškodovan, vozilo pa so kasneje izvlekli iz potoka volj.